

Verdal kommune
Møteinnkalling

Kommunestyrets medlemmer

Det innkalles med dette til følgende møte :

Utvalg: Verdal kommunestyre
Møtested: Kommunestyresalen, Verdal Rådhus
Dato: 28.02.2011
Tid: 18:00

Evt. forfall, eller inhabilitet i noen av sakene, meldes til rådmannskontoret på telefon 74 04 82 50 eller på e-post: line.ertsas@verdal.kommune.no . Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Formannskapetets innstilling i sakene 14/11, 15/11, 16/11 og plan- og utviklingskomiteens innstilling i sak 17/11 legges ut i møtet. De vil også finnes på kommunens hjemmeside www.verdal.kommune.no fra fredag 25. februar 2011.

Verdal, 17. februar 2011

Bjørn Iversen
Ordfører (s)

Oppdatert sakliste kommunestyrets møte 28. februar 2011

Saksnr	Innhold
PS 12/11	Godkjenning av møteprotokoll
PS 13/11	Organisering av destinasjonssamarbeid på Innherred
PS 14/11	Investeringer/gebyrer innenfor vann/avløpssektoren
PS 15/11	Likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager
PS 16/11	Partnerskap for Oppvekstprogrammet i Nord-Trøndelag 2011
PS 17/11	Kommunedelplan Tromsdalen - Planprogram
PS 18/11	Årsmelding Verdal ungdomsråd 2010
PS 19/11	Årsmelding for Eldrerådet 2010
PS 20/11	Rådet for likestilling av funksjonshemmede i Verdal - Årsmelding 2011
PS 21/11	Orientering
PS 22/11	Spørsmål til ordfører ad. manifest mot mobbing

PS 12/11 Godkjenning av møteprotokoll

Organisering av destinasjonssamarbeid på Innherred

Saksbehandler: Trond Selseth E-post: trond.selseth@innherred-samkommune.no Tlf.: 74048212	Arkivref: 2010/8696 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	18.11.2010	107/10
Verdal kommunestyre	28.02.2011	13/11

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Verdal kommune skal fortsatt ha et samarbeid om destinasjonsarbeid på Innherred. Kjøp av destinasjonstjenester skal samordnes og legges ut på anbud for en periode på 5 år med oppstart 01.01.2012. Arbeidet organiseres som et prosjekt med en styringsgruppe bestående av en representant fra hver kommune. Verdal kommune oppnevner ..... til dette arbeidet.
2. Som en konsekvens av pkt. 1 må avtalen med Innherred Reiseliv forlenges med ett år d.v.s. ut året 2011.
3. Utgiftene forbundet med destinasjonssamarbeidet dekkes forutsettes primært dekt av midler fra Innherredsprogrammet.
4. Det oppnevnes ei arbeidsgruppe bestående av 4 personer (en fra hver kommune) med mandat å utarbeide konkurransegrunnlag for et 5-årig destinasjonssamarbeid for kommunene Levanger, Verdal, Inderøy og Steinkjer. Arbeidsgruppas mandat utarbeides av styringsgruppa i løpet av første halvdel av januar 2011. Konkurransegrunnlaget skal behandles og godkjennes av styringsgruppa før kunngjøring senest 01.03.2011. Rådmannen får fullmakt til å oppnevne person i arbeidsgruppa.
5. Arbeidsgruppa er ansvarlig for gjennomføring av anbudskonkurransen i april-juni 2011. Arbeidsgruppa innstiller på valg av leverandør til styringsgruppa. Valg av leverandør gjøres av styringsgruppa.
6. Verdal kommune forutsetter at de andre kommunene i Innherredsprogrammet gjør likelydende vedtak.

7. Kommunene Frosta, Snåsa og Verran forespørres om å delta i destinasjonssamarbeidet.

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 18.11.2010

BEHANDLING:

Ordfører fremmet følgende som representant fra Verdal kommune (pkt. 1):
"Ordfører".

Det ble fremmet følgende fellesforslag fra formannskapet til pkt.7
"Destinasjonssamarbeidet avgrenses til å gjelde ISK- og INVEST-kommunene."

Det ble først votert alternativt mellom forslaget fra rådmann til pkt. 7 og fellesforslag fra formannskapet til pkt. 7, der fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

Det ble deretter votert samlet over rådmannens forslag til vedtak, inkludert vedtatt pkt. 7, som ble enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

8. Verdal kommune skal fortsatt ha et samarbeid om destinasjonsarbeid på Innherred. Kjøp av destinasjonstjenester skal samordnes og legges ut på anbud for en periode på 5 år med oppstart 01.01.2012. Arbeidet organiseres som et prosjekt med en styringsgruppe bestående av en representant fra hver kommune. Verdal kommune oppnevner ordfører til dette arbeidet.
9. Som en konsekvens av pkt. 1 må avtalen med Innherred Reiseliv forlenges med ett år d.v.s. ut året 2011.
10. Utgiftene forbundet med destinasjonssamarbeidet dekkes forutsettes primært dekt av midler fra Innherredsprogrammet.
11. Det oppnevnes ei arbeidsgruppe bestående av 4 personer (en fra hver kommune) med mandat å utarbeide konkurransegrunnlag for et 5-årig destinasjonssamarbeid for kommunene Levanger, Verdal, Inderøy og Steinkjer. Arbeidsgruppas mandat utarbeides av styringsgruppa i løpet av første halvdel av januar 2011. Konkurransegrunnlaget skal behandles og godkjennes av styringsgruppa før kunngjøring senest 01.03.2011. Rådmannen får fullmakt til å oppnevne person i arbeidsgruppa.
12. Arbeidsgruppa er ansvarlig for gjennomføring av anbudskonkurransen i april-juni 2011. Arbeidsgruppa innstiller på valg av leverandør til styringsgruppa. Valg av leverandør gjøres av styringsgruppa.
13. Verdal kommune forutsetter at de andre kommunene i Innherredsprogrammet gjør likelydende vedtak.
14. Destinasjonssamarbeidet avgrenses til å gjelde ISK- og INVEST-kommunene.

Vedlegg:

1. Notat fra arbeidsgruppen – Organisering av destinasjonssamarbeidet på Innherred - Steinkjer Næringssselskap AS, datert 13.12.09.
2. Organisering av destinasjonssamarbeidet på Innherred (presentasjon datert 24.09.10)

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kommunene Levanger, Verdal, Inderøy og Steinkjer etablerte for flere år siden et samarbeid om markedsføring av reiselivet på Innherred og det ble tegnet en treårig kontrakt med Innherred Reiseliv AS om levering av tjenester. Denne avtalen gikk ut 31.12.09. Avtalen ble forlenget med ett år mens det pågår en prosess for hvordan den videre organiseringen av destinasjonsarbeidet i regionen skal skje.

Verdal kommunes utgifter til dette samarbeidet utgjør årlig kr. 160.000,- eks. moms.

En arbeidsgruppe bestående av Knut Baglo, Verdal kommune, Bodil Vekseth, Steinkjer kommune og Grete Ludvigsen, Levanger kommune, fikk i oppdrag å utrede fremtidig organisering av destinasjonsarbeidet på Innherred.

- Arbeidsgruppa fikk i oppdrag å utarbeide en mulighetsstudie ”*som skal gi faglige innspill som bidrar til politisk behandling i alle kommuner. Mulighetsstudien skal synliggjøre behovet for-, og mulig effekt av, et destinasjonssamarbeid på Innherred. Mulighetsstudien skal videre vurdere ulike organisasjonsmodeller, samt foreslå konkrete organisatoriske grep*”.
- Arbeidsgruppa utarbeidet et notat til kommunene datert 13.12.09. Som et ledd i arbeidet med notatet ble det gjennomført et møte med reiselivsnæring og politisk/administrativ ledelse fra kommunene på Falstad den 15.09.09.
- Arbeidsgruppa ble sommeren 2010 utfordret på å utrede kommunal overtagelse av selskapet som utfører vertskapsfunksjonen i dag (destinasjonsselskapet)

Det ble også undersøkt muligheten for kommunal overtakelse av Innherred Reiseliv AS som et alternativ. Som en følge av konsekvensene av ulike måter å organisere samarbeidet på, ble spørsmålet om destinasjonsarbeid sett i forhold til Lov om

offentlige anskaffelser sett nærmere på. NHO-advokat Kurt Weltzien uttaler følgende:

Etter EU-domstolens praksis finnes det unntak fra anskaffelsesreglen dersom arbeid utføres i egenregi (kommunen gjør arbeidet selv) eller såkalt utvidet egenregi. Det siste unntaket er utviklet av EU-domstolen, som har oppstilt to vilkår: For det første må eierne har svært sterk kontroll over selskapet (100 % av aksjene er indikasjon på kontroll, men det må i praksis mer til) og for det andre må omsetningen hovedsakelig være rettet mot eierne (90-10 regelen).

EU-domstolen har også oppstilt et annet unntak fra reglene om offentlige anskaffelser. Kommunalt samarbeid (kommune+kommune; ikke kommune+selskap) kan på visse vilkår være unntatt fra anskaffelsesreglene. Her må forutsetningen være at en av kommunene påtar seg oppgaven med å organisere "destinasjonsvirksomheten" og at de øvrige kommuner betaler for sin "andel" etter et slags kostnadsdekningsprinsipp. Den dommen fra EU-domstolen som tillot denne formen for samarbeid gjaldt avfall, og EU-domstolen understreket sterkt at dette var en lovpålagt oppgave. Det er usikkert om domstolen ville ha tillatt en tilsvarende organisering for en kommersielt eller ikke-lovpålagt oppgave.

Vurdering:

Arbeidsgruppa har anbefalt følgende:

- Innherredsprogrammet har pekt på reiseliv som en felles strategi – det vil være et felles løft for ei næring med stort potensial.
- Destinasjonssamarbeidet skjer fortsatt som kjøp av tjenester (alternativ 1 i dokumentet "Organisering av destinasjonsarbeid på Innherred").

Når det gjelder spørsmålet om destinasjonsarbeid i forhold til Lov om offentlige anskaffelser finnes få retningslinjer å forholde seg til. Ved henvendelse til ulike destinasjonsselskaper og kommuner, samt til Innovasjon Norge i Oslo, ble dette bekreftet. Gjennom å utarbeide anbudsdokument felles for flere kommuner innen destinasjonsarbeid, har en vurdert at dette er nærmest for en pilot å regne. Det er avtalt møte med Innovasjon Norge for samarbeid om dette. Trøndelag Reiseliv har også meldt seg på som deltager i prinsipper for utarbeiding av anbudsdokument for destinasjonsarbeid. En har til hensikt å utfordre Innovasjon Norge på medfinansiering av utarbeidelse av konkurransegrunnlaget.

I tråd med innspill fra øvrige kommuner vil rådmannen tilrå at utgiftene ved det videre destinasjonssamarbeidet i sin helhet dekkes innenfor Innherredsprogrammet.

Investeringer/gebyrer innenfor vann/avløpssektoren

Saksbehandler: Bård Kotheim E-post: baard.kotheim@verdal.kommune.no Tlf.: 74048527	Arkivref: 2011/785 - /
---	----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Verdal	23.02.2011	18/11
Verdal formannskap	24.02.2011	18/11
Verdal kommunestyre	28.02.2011	14/11

Rådmannens forslår at driftskomiteen innstiller slik ovenfor formannskap og kommunestyre:

1. Saken tas til orientering.
2. Følgende anlegg prioriteres ved investeringer innen vannforsyningssektoren i neste 4-årsperiode:
  - a) Vannforsyning bebyggelse langs Leksdalsvatnet (Pågår)
  - b) UV-anlegg Hallemsåsen
  - c) Oppgradering reservevannsforsyning mot Levanger og Leklem
  - d) Ny vannledning Hammer-Lein
  - e) Rehabilitering av vannledningsnett på Verdalsøra og Ørmelen.
  - f) Tilknytning vasslag Vinne og Ulvilla
3. Følgende anlegg prioriteres innenfor avløpssektoren i neste 4-årsperiode:
  - a) Kloakk Fleskhus (Pågår)
  - b) Ombygging septikmottak Ørin renseanlegg (Pågår)
  - c) Rehabilitering kloakk Ørmelen
  - d) Sanering av eksisterende slamavskiller Aker. Ny kloakk Aker – Ørin renseanlegg.
  - e) Kloakk Fætta
  - f) Rehabilitering eksisterende kloakk langs Volhaugvegen
  - g) Kloakk Vinne og Leksdal

Saksprotokoll i Driftskomiteen i Verdal - 23.02.2011

BEHANDLING:

Virksomhetsleder Teknisk drift, Bård Kotheim, redegjorde for saken.
Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

3. Saken tas til orientering.
4. Følgende anlegg prioriteres ved investeringer innen vannforsyningssektoren i neste 4-årsperiode:
  - a) Vannforsyning bebyggelse langs Leksdalsvatnet (Pågåår)
  - b) UV-anlegg Hallemsåsen
  - c) Oppgradering reservevannsforsyning mot Levanger og Leklem
  - d) Ny vannledning Hammer-Lein
  - e) Rehabilitering av vannledningsnett på Verdalsøra og Ørmelen.
  - f) Tilknytning vasslag Vinne og Ulvilla
3. Følgende anlegg prioriteres innenfor avløpssektoren i neste 4-årsperiode:
  - a) Kloakk Fleskhus (Pågåår)
  - b) Ombygging septikmottak Ørin renseanlegg (Pågåår)
  - c) Rehabilitering kloakk Ørmelen
  - d) Sanering av eksisterende slamavskiller Aker. Ny kloakk Aker – Ørin renseanlegg.
  - e) Kloakk Fætta
  - f) Rehabilitering eksisterende kloakk langs Volhaugvegen
  - g) Kloakk Vinne og Leksdal

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 24.02.2011

BEHANDLING:

Driftskomiteens innstilling ble utdelt i møtet.

SP v/Tomas Iver Hallem fremmet følgende forslag til nytt pkt. 4:

”4. Sanering av kloakk for Leksdalen ferdigstilles i økonomiplanperioden 2011-2014. Dette ut i fra at Leksdalsvannet er Verdal kommunes vannkilde.”

Det ble først votert over forslag til nytt pkt. 4 som ble enstemmig vedtatt.

Det ble deretter votert over driftskomiteens innstilling med vedtatt nytt pkt. 4 som ble enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

5. Saken tas til orientering.
6. Følgende anlegg prioriteres ved investeringer innen vannforsyningssektoren i neste 4-årsperiode:
  - a) Vannforsyning bebyggelse langs Leksdalsvatnet (Pågåår)
  - b) UV-anlegg Hallemsåsen
  - c) Oppgradering reservevannsforsyning mot Levanger og Leklem
  - d) Ny vannledning Hammer-Lein
  - e) Rehabilitering av vannledningsnett på Verdalsøra og Ørmelen.
  - f) Tilknytning vasslag Vinne og Ulvilla
3. Følgende anlegg prioriteres innenfor avløpssektoren i neste 4-årsperiode:
  - a) Kloakk Fleskhus (Pågåår)
  - b) Ombygging septikmottak Ørin renseanlegg (Pågåår)

- c) Rehabilitering kloakk Ørmelen
  - d) Sanering av eksisterende slamavskiller Aker. Ny kloakk Aker – Ørin renseanlegg.
  - e) Kloakk Fætta
  - f) Rehabilitering eksisterende kloakk langs Volhaugvegen
  - g) Kloakk Vinne og Leksdal
4. Sanering av kloakk for Leksdalen ferdigstilles i økonomiplanperioden 2011-2014. Dette ut i fra at Leksdalsvannet er Verdal kommunes vannkilde.

Vedlegg:

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Fra politisk hold har det vært ytret ønske om en orientering om gjennomførte og planlagte investeringer innenfor vann/avløpssektoren. For å få et helhetsbilde har rådmannen i tillegg knyttet dette opp til avgiftsnivået på disse tjenestene.

Investeringer innenfor vannforsyningssektoren de siste 6 år:

Innenfor vannforsyningssektoren har investeringsmidlene i de senere år stort sett gått til følgende formål:

- Nytt vannledningsnett Lysthaugen-Garnes inklusive 2 pumpestasjoner og 2 høgdebasseng.
Anleggskostnad 12,5 mill.kr.
- Vannforsyning Hello inkl. høydebasseng og ny pumpestasjon.
Anleggskostnad 4,2 mill.kr. hvorav Statnett gikk inn med 1,0 mill.kr. i anleggstilskudd.
- Vannforsyning Fleskhus, ny 225 mm hovedvannledning.
Anleggskostnad 2,2 mill.kr.
- Utskifting av vannledningsnett Ørmelen/Jernbanegata.
Anleggskostnad 7,4 mill.kr.
- Rehabilitering Hallemsåsen vannrenseanlegg/råvannspumpestasjon Leksdalsvatnet.
Anleggskostnad 6,0 mill.kr.
- Vannforsyning eksisterende bebyggelse ved Leksdalsvatnet.
2,5 mill.kr brukt i 2010. Kontrakt skrevet med entreprenør på totalt 7,5 mill.kr. Arbeidene på denne entreprise skal være sluttført sommeren 2011.

Total investeringskostnad vannforsyning siste 6 år 34,5 mill.kr.

Investeringer innenfor avløpssektoren de siste 6 år:

Innenfor avløpssektoren har investeringsmidlene i de senere år stort sett gått til følgende formål:

- Sanering eksisterende kloakk Ørmelen.
Anleggskostnad 16,5 mill.kr.
- Sanering eksisterende kloakk Jernbanegata/Nordgata med mer.
Anleggskostnad 9,5 mill.kr.
- Nytt avløpsanlegg Leksdal.
Anleggskostnad 17,7 mill.kr.
- Nytt avløpsanlegg Lysthaugen/Garnes.
Anleggskostnad 4,8 mill.kr.
- Nytt avløpsanlegg Fleskhus.
Anleggskostnad 3,0 mill.kr.
- Utbedring av Ørin og Garnes kloakkrenseanlegg.
Anleggskostnad 2,5 mill.kr.

Total investeringskostnad avløp siste 6 år 54,0 mill.kr.

Utvikling av årsgebyrer vann eks.mva i perioden 2005-2011

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Årsav.m3	8,06	7,82	8,60	9,46	10,04	10,04	10,04
Fastledd	0	0	0	500	525	525	525
Rente %	3,90	4,74	5,79	5,53	3,71	3,46	Ukjent
Fond 1/1	1287690	862243	-791758	- 2305212	- 1538265	597018	2194350

Som en ser av tabellen ovenfor er årsavgiften pr/m³ vann steget med 24 % fra 2005 til 2011. I tillegg ble det i 2008 innført et fastledd på årsavgiften på kr.500,- pr.eiendom.

De to siste år har vannforsyningssektoren gått med et forholdsvis stort overskudd. Pr. 01.01.2011 har kommunen et akkumulert bundet driftsfond på kr.2.194.350,-. Dette skyldes i hovedsak svært lav rente. Dersom renteøkningene blir små i de neste par år vil dette medføre at vannavgiften må holdes bortimot uendret for å få brukt opp fondet.

Utvikling av årsgebyrer avløp eks.mva i perioden 2005-2011

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Årsav.m3	14,60	14,60	15,48	16,40	17,08	16,58	16,58
Fastledd	0	0	0	500	525	525	525
Rente %	3,90	4,74	5,79	5,53	3,71	3,46	Ukjent
Fond 1/1	-949164	178762	344199	37847	1470343	2855137	3962809

Som en ser av tabellen ovenfor er årsavgiften pr/m³ avløp steget med 14 % fra 2005 til 2011. I tillegg ble det i 2008 innført et fastledd på årsavgiften på kr.500,- pr.eiendom.

De to siste år har avløpssektoren gått med et forholdsvis stort overskudd. Pr. 01.01.2011 har kommunen et akkumulert bundet driftsfond på kr.3.962.809,-. Dette skyldes i

hovedsak svært lav rente. Dersom renteøkningene blir små i de neste par år vil dette medføre at kloakkavgiften må holdes bortimot uendret for å få brukt opp fondet.

Rentesatsens innvirkning på fondsavsetting vann/avløpssektoren

Rentesats for 2010 har på årsbasis blitt 1,5 % mindre enn det som ble budsjettert med høsten 2009 for vann og avløpstjenestene. Dette har medført at kommunen må avsette i underkant av 2,0 mill.kr. mer enn budsjettert på bundne driftsfond samlet for vann og avløp for regnskapsåret 2010.

Avgiftsnivå i forhold til nabokommunene

Gjennomsnittlig forbruk for en husstand ligger på 150m³. Årsavgift vann/avløp for en gjennomsnittshusstand vil da bli kr.5.043,- eks.mva. (6.304,- inkl.mva) for Verdal. Til sammenligning ligger Levanger på kr.6.170,- eks.mva.(7.713,- inkl.mva) og Steinkjer på 5.143,- eks.mva (6.428,- inkl.mva) for det samme.

Vurdering:

I vedtatt økonomiplan er det avsatt 6,0 mill.kr. årlig til investeringer innenfor vannforsyningssektoren.

Midlene er planlagt benyttet til utvidelse av vannverket slik at resterende bebyggelse langs Leksdalsvatnet blir tilknyttet. Dette arbeidet er igangsatt. I tillegg er det områder i Vinne samt Ulvilla som pr.dato er planlagt tilknyttet Verdal Vannverk.

Kloranlegget i Hallemsåsen renseanlegg er fra 1982 og er sterkt modent for utskifting. Vi er nå i oppstartsfasen med utarbeidelse av et forprosjekt for å gå over til UV som desinfeksjon med klor som backup.

For sikring av vannforsyningen planlegges ny ledning Hammer – Lein samt oppgradering av reservevannsledning mot Leklem samt reservevannstilkobling til Levanger vannverk.

Innenfor avløpssektoren er det avsatt 9,0 mill.kr. årlig.

Midlene er planlagt benyttet til kloakk Fleskhus, Fætta, Vinne og Leksdal. For tilknytning av mer kloakk fra Leksdal er det nødvendig med bygging av ny avløpsledning Volen-Stiklestad. Dette på grunn av at renseanlegget i Vuku nå begynner å få maks belastning av hva det er dimensjonert for og det vi har utslippstillatelse til.

I sentrum har vi en rekke nødvendige rehabiliteringsprosjekt på eksisterende avløpsnett på Ørmelen og på Verdalsøra. De omfattende arbeidene kommunen har utført i sentrum de senere år har medført at vi nesten ikke har hatt tilbakeslagsskader av kloakk inn i hus siden 2004.

Før den tid hadde kommunen bortimot årlig store skadetilfeller med omfattende innslag av kloakk inn i kjellere.

I tillegg holder kommunen på med planer for sanering av Akerkloakken slik at den blir pumpet til Ørin renseanlegg. I dag går kloakken fra Aker inn på en slamavskiller og deretter rett på fjorden.

Ved denne investeringstakten innenfor vann/avløp vil avgiftnivået ha en økning tilnærmet prisstigningen ellers i samfunnet noe som rådmannen synes er et fornuftig investeringstempo.

Rådmannen foreslår følgende prioriteringer for investeringer innenfor vannforsyningssektoren i den nærmeste 4-årsperiode.

1. Vannforsyning bebyggelse langs Leksdalsvatnet (Pågår)
2. UV-anlegg Hallemsåsen
3. Oppgradering reservevannsforsyning mot Levanger og Leklem
4. Ny vannledning Hammer-Lein.
5. Rehabilitering av vannledningsnett på Verdalsøra og Ørmelen.
6. Tilknytning vasslag Vinne og Ulvilla

Rådmannen foreslår følgende prioriteringer for investeringer innenfor avløpssektoren i den nærmeste 4-årsperiode.

1. Kloakk Fleskhus (Pågår)
2. Rehabilitering av septikmottak Ørin renseanlegg (Pågår)
3. Rehabilitering kloakk Ørmelen
4. Sanering av eksisterende slamavskiller Aker. Ny kloakk Aker – Ørin renseanlegg.
5. Kloakk Fætta
6. Rehabilitering eksisterende kloakk langs Volhaugvegen
7. Kloakk Vinne og Leksdal, samt ledning Volen-Stiklestad

Likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager

Saksbehandler: Lars Einar Karlsen E-post: lars.e.karlsen@verdal.kommune.no Tlf.: 74048270	Arkivref: 2011/1065 - /
--	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Verdal	23.02.2011	20/11
Verdal formannskap	24.02.2011	17/11
Verdal kommunestyre	28.02.2011	15/11

Rådmannens innstilling:

Forslag til Verdal kommunes forskrift for likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager vedtas.

Saksprotokoll i Driftskomiteen i Verdal - 23.02.2011

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Forslag til Verdal kommunes forskrift for likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager vedtas.

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 24.02.2011

BEHANDLING:

Driftskomiteens innstilling ble utdelt i møtet.

Ved votering ble driftskomiteens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Forslag til Verdal kommunes forskrift for likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager vedtas.

Vedlegg:

1. Forslag til Verdal kommunes forskrift for likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager.
2. Forslag m/kommentarer fra rektor ved Garnes oppvekstsenter.
3. Felles høringsuttalelse fra de private barnehagene Melakollen, Maritvold, Aker, Trones, Lekekroken og Elvegården.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

<http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/Barnehager/Regelverk/lovvedtak.pdf>

http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/Barnehager/Regelverk/Forskrift_om_likeverdig_behandling.pdf

http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/Barnehager/Rammefinansiering/Rundskriv_rammefinansiering_3_11_2010.pdf

Saksopplysninger:

Fra og med 1. januar 2011 overtok kommunene ansvaret for finansiering av kommunale og private barnehager. Kommunene fikk plikt til å yte tilskudd til ordinær drift av ikke-kommunale barnehager som har søkt om godkjenning før 1. januar 2011. Barnehager som søker om godkjenning etter 1. januar 2011 har ikke automatisk rett på tilskudd fra kommunen.

Kommunen har plikt til å gi tilskudd til ikke-kommunale barnehager tilsvarende mellom 88 og 100 prosent av hva som tildeles egne barnehager per heltidsplass. Prosentandelen tilskudd skal ikke være lavere enn året før. Kommunen skal fastsette én sats for driftstilskudd og én sats for tilskudd til bygninger og utstyr. Kommunen skal utarbeide satsene i forbindelse med arbeidet med kommunens årsbudsjett, og satsene skal endelig fastsettes innen 1. februar i tilskuddsåret. Inntil endelig vedtak er fattet, skal kommunen forskuddsvis utbetale tilskudd til de ikke-kommunale barnehagene. Det vil også være mulig for en kommune å gi ikke-kommunale barnehager ekstratilskudd for å dekke utgifter til bygninger og utstyr.

Forslag til kommunens forskrift er utarbeidet etter forvaltningslovens § 37. Når det gjelder høringsrunden er det valgt en relativ kort høringsfrist, da alle berørte parter har deltatt i utarbeidelsen av forslag til forskrift.

Bakgrunn for rammefinansiering av barnehagesektoren.

Stortinget vedtok 16. juni 2009 forslag til nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager i en rammefinansiert sektor. Stortingets vedtak er basert på Ot.prp. nr. 57 (2007-2008) om lov om endringer i barnehageloven (finansiering av ikke-kommunale barnehager) og innstillingen fra Familie- og kulturkomiteen på Stortinget i Innst. O. nr. 103 (2008-2009). Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av kommuneproposisjonen for 2011 at hovedtyngden av de statlige tilskuddene til barnehager skulle innlemmes i rammetilskuddet til kommunene, jf. Innst. 345 S (2009-2010) og Prop. 124 S (2009-2010). Forslag til ny forskrift om likeverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlige tilskudd ble sendt på høring 19. april med frist 31.

juli 2010. Regjeringen har i statsråd 29. oktober 2010 fastsatt ny forskrift. Forskriften trådte i kraft 1. januar 2011.

Nytt finansieringssystem for ikke-kommunale barnehager

Finansieringsmodellen omfatter private, fylkeskommunale og statlige barnehager (ikke-kommunale barnehager). Kommunen skal sørge for likeverdig behandling av alle barnehager i kommunen. Regjeringen varslet i forbindelse med statsbudsjettet for 2010 at den tar sikte på å oppnå likeverdig behandling gjennom en opptrappingsplan over fem år. Inntil likeverdig behandling er fullt ut innfaset i statsbudsjettet, vil det gjelde overgangsregler.

Det kommunale tilskuddet

Det kommunale tilskuddet skal dekke kostnader til ordinær drift i barnehagen som ikke dekkes av andre offentlige tilskudd og foreldrebetaling. De offentlige tilskuddene skal utgjøre samme prosentandel av den gjennomsnittlige offentlige finansieringen av tilsvarende kommunale barnehager som året før. Tilskuddet skal utgjøre minimum 88 % av beløpet tilsvarende kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar pr. heltidsplass. Kommunen har ikke plikt til å gi tilskudd pr. heltidsplass som overstiger beløpet tilsvarende kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlig finansiering.

Ny beregningsmetode for tilskuddssatser

Den nye finansieringsmodellen er basert på at kommunen skal fastsette separate tilskuddssatser for drift og kapital:

- For *drift* skal det fastsettes én sats for små barn med heltidsplass og én sats for store barn med heltidsplass. Kommunen skal fastsette satsene separat for ordinær barnehage, familiebarnehage og åpen barnehage. Tilskuddssatsene for drift skal beregnes på bakgrunn av kommunens budsjetterte kostnader til drift av egne barnehager det enkelte år. Kommunen skal dessuten gi et påslag for administrasjonsutgifter på fire prosent av det beregnede tilskuddet til drift. Kommuner som ikke har egne barnehager skal benytte nasjonale gjennomsnittssatser som departementet fastsetter. Kommunale barnehager med 25 % høyere driftskostnader enn gjennomsnittet for de kommunale barnehagene kan holdes utenfor grunnlaget for beregning av driftstilskudd til ikke-kommunale barnehager.

- For *kapital* skal det fastsettes én sats per barn med heltidsplass, uavhengig av barnas alder. Tilskuddet skal dekke avskrivnings- og rentekostnader. Kommunen skal fastsette separate satser for ordinære barnehager, familiebarnehager og åpne barnehager. Tilskudd til kapital baseres på reelle gjennomsnittlige kapitalkostnader i tilsvarende kommunale barnehager. Kommunen kan velge å benytte nasjonale gjennomsnittssatser for kapital som departementet fastsetter. Kommunen kan velge å gi ekstratilskudd til kapital.

Kommunen skal utarbeide satsene i forbindelse med arbeidet med kommunens årsbudsjett, og satsene skal endelig fastsettes innen 1. februar i tilskuddsåret. I 2011 har Verdal kommune brukt litt lenger tid på dette arbeidet. Rådmannen har i samråd med de

ikke-kommunale barnehager tatt seg ekstra tid for å kunne kvalitetssikre beregningene. Fra og med 2012 vil det være på plass et system som sikrer at satsene er ferdig før 1. februar.

Barnehagelovens § 14 fastsetter at inntil endelig vedtak er fattet, skal kommunen forskuddsvis utbetale tilskudd til de ikke-kommunale barnehagene. Dette er allerede gjort i 2011.

Verdal kommune har i flere år praktisert en økonomisk likebehandling mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager og skal derfor gi et tilskudd til drift som er likt for en barnehageplass i en ikke-kommunal og en kommunal barnehage.

Reduksjon av kommunalt tilskudd

Kommunen kan redusere tilskuddene dersom barnehagen foregående regnskapsår hadde vesentlig lavere bemanning eller lavere lønnskostnader per årsverk enn det som er vanlig i tilsvarende kommunale barnehager – samt at eier av barnehagen budsjetterte med urimelig utbytte eller godtgjørelse for egen eller nærståendes arbeidsinnsats i barnehagen. Bestemmelsen er en videreføring av dagens regelverk.

Vurdering:

Lokal forskrift for tildeling av midler til barnehager i Verdal.

Rammefinansiering av barnehager innebærer en likebehandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager. Vi forutsetter at likebehandlingen omfatter lik finansiering for barnehagene, lik oppfølging av barnehagene og like kvalitetskrav til barnehagene. For å klargjøre hva dette betyr, har kommunen utformet et forslag til lokal forskrift – en forskrift for hva som skal legges til grunn for tildelingen av midler til den enkelte barnehage.

Forskriften bygger på at det skal gis et likt økonomisk tilskudd til både kommunale og ikke-kommunale barnehager ut fra antall barnehageplasser i barnehagen for små barn (under 3 år) og store barn (over 3 år). I tillegg er det fastsatt en nasjonal sats som sier at private barnehager skal ha et ekstra påslag på 4 % på dette tilskuddet for å dekke administrasjonskostnader (som det forutsettes at kommunale barnehager får dekket gjennom kommuneadministrasjonen). Videre sier Stortinget at private barnehager skal ha en fast sats pr. barnehageplass (uavhengig av alder) for å dekke sine kapitalutgifter. Denne nasjonale satsen er fastsatt til å være på kr 7 800,- pr. barnehageplass. Den nasjonale forskriften sier også noe om en nasjonal sats for drift av åpen barnehage.

Den lokale forskriften er presentert for styrere i private og kommunale barnehager, virksomhetslederne innen oppvekst, lederne av helsestasjonen, barnevern og PPT. Forskriften er også drøftet med representanter for eierne av ikke-kommunale barnehager. Forslaget til forskrift er også sendt ut på høring med høringsfrist 11.02.11. Innen høringsfristen var det kommet inn uttalelser fra 6 ikke-kommunale barnehager og 4 kommunale (se vedlegg).

Underveis i dette arbeidet har vi også drøftet utformingen av den lokale forskriften med representanter fra andre kommuner i Nord-Trøndelag (Stjørdal, Levanger og Steinkjer) og med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag.

Det har vært viktig for Verdal kommune å fastsette noen felles kvalitetskrav for alle barnehagene i kommunen. Disse framgår av pkt 1.1 – 1.11 i den lokale forskriften.

I media har det pågått en debatt omkring hvor mange timer pr. dag et barn bør gå i barnehage, jfr. arbeidsmiljølovens bestemmelser om daglig arbeidstid for arbeidstakere. Dagens lovverk gir ikke kommunen anledning til å fastsette noen slik norm. Lovverket gir heller ikke kommunen mulighet til å sette begrensninger for hvor mange timer pr. dag det kan ytes tilskudd for. Dersom det hadde vært adgang til å sette slike begrensninger, ville kommunen ha vurdert det i sammenheng med de felles kvalitetskravene som stilles til både ikke-kommunale og kommunale barnehager.

Driftskostnadene til de kommunale barnehagene i Verdal er vesentlig mindre enn det som ligger til grunn for utregningen av de nasjonale satsene for driftstilskudd. Verdal kommune sine kostnader er også mindre enn sammenlignbare kommuner. Vi har derfor valgt å ta utgangspunkt i lokale driftskostnader ved utregningen av satser for tilskudd til barnehagene i kommunen. Vi er kommet fram til at summen pr. barnehageplass vil være ca 78,6 % av den nasjonale satsen.

Verdal kommune har valgt å bruke de nasjonale satsene ved fastsetting av satsene for kapitalkostnader og for drift pr. plass ved de åpne barnehagene i kommunen. Beregningene av dette framgår av punkt 2.2 og punkt 2.3 i forskriften.

I forskriften er det valgt å holde igjen noen av de midlene som er bevilget til barnehageformål for å dekke felles kostnader som:

- Kompetanseheving
- Spesialpedagogiske tiltak
- Felles opptakssystem
- Søskenmoderasjon

Med bakgrunn i kommunens satsning på tidlig innsats er det valgt å avsette midler til ekstra tilskudd til barnehager (både kommunale og ikke-kommunale) som har flere barn med minoritetsbakgrunn eller flere barn med bistand fra barnevernet - enn gjennomsnittet av barnehagene i kommunen.

Dersom midlene til felleskostnader fordeles jevnt, vil Verdal kommune sitt bidrag pr. barnehageplass bli ca. 82 % av den nasjonale satsen. Med disse midlene ønsker kommunen å nå de barnehagene som har særskilte utfordringer. Hvordan disse midlene er tenkt fordelt framgår av forslaget til lokal forskrift pkt. 2.1 a – k.

Til slutt i forskriften er det valgt å ta inn et pkt. 3 om opptak av barn i barnehagen. I punktet ønsker vi å presisere det reglementet som gjelder for opptak. Vi ønsker også å legge til rette for sanksjonsmuligheter (pkt 3. a) dersom noen bryter reglementet for opptak. Videre ønsker vi å sikre at barn med store funksjonshemninger/medisinske

utfordringer får tilbud om barnehageplass i de barnehager som er spesielt tilpasset (pkt 3b og 3c).

Partnerskap for Oppvekstprogrammet i Nord-Trøndelag 2011

Saksbehandler: Randi Segtnan E-post: randi.segtnan@verdal.kommune.no Tlf.: 740 48290	Arkivref: 2011/1025 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Verdal	23.02.2011	19/11
Verdal formannskap	24.02.2011	15/11
Verdal kommunestyre	28.02.2011	16/11

Rådmannens innstilling:

1.

Saksprotokoll i Driftskomiteen i Verdal - 23.02.2011

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

- Verdal kommune slutter seg til [Oppvekstkommissjonens sluttdokument](#).
- Verdal kommune er positiv til at det etableres et oppvekstprogram for perioden 2011 – 2021 for oppfølging av Oppvekstkommissjonens sluttdokument.
- Verdal kommune vil delta i partnerskap med fylkeskommunen og andre kommuner i fylket vedrørende oppvekstprogrammet.
- Verdal kommune er positiv til at fylkeskommunen gjennom sin rolle som regional planmyndighet tar ansvar for at planverket blir et viktig virkemiddel for å innfri Oppvekstkommissjonens intensjoner.
- Verdal kommune vil søke å samordne prioriteringen av tiltak ved gjennomføring av kommunens vedtatte kommunedelplan oppvekst med de prioriteringer som vedtas i Oppvekstprogrammet i Nord-Trøndelag.
- Verdal kommune ønsker å prioritere tiltak for å styrke barn og unges leseferdigheter og å legge til rette for et systematisk arbeid med læringsmiljø først i programperioden.

8.

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 24.02.2011

BEHANDLING:

Driftskomiteens innstilling ble utdelt i møtet.

Ordfører fremmet følgende forslag til nytt pkt. 7:

"7. Verdal kommune vil understreke viktigheten av god samhandling mellom programstyret og kommunene som ansvarlige for oppvekstmiljø. Dette fordrer bred kommunal forankring og deltakelse i programstyret. "

Det ble først votert over forslag til nytt pkt. 7 som ble enstemmig vedtatt.

Det ble deretter votert over driftskomiteens innstilling, med vedtatt nytt pkt. 7, som ble enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

9. Verdal kommune slutter seg til [Oppvekstkommisjonens sluttdokument](#).
10. Verdal kommune er positiv til at det etableres et oppvekstprogram for perioden 2011 – 2021 for oppfølging av Oppvekstkommisjonens sluttdokument.
11. Verdal kommune vil delta i partnerskap med fylkeskommunen og andre kommuner i fylket vedrørende oppvekstprogrammet.
12. Verdal kommune er positiv til at fylkeskommunen gjennom sin rolle som regional planmyndighet tar ansvar for at planverket blir et viktig virkemiddel for å innfri Oppvekstkommisjonens intensjoner.
13. Verdal kommune vil søke å samordne prioriteringen av tiltak ved gjennomføring av kommunens vedtatte kommunedelplan oppvekst med de prioriteringer som vedtas i Oppvekstprogrammet i Nord-Trøndelag.
14. Verdal kommune ønsker å prioritere tiltak for å styrke barn og unges leseferdigheter og å legge til rette for et systematisk arbeid med læringsmiljø først i programperioden.
15. Verdal kommune vil understreke viktigheten av god samhandling mellom programstyret og kommunene som ansvarlige for oppvekstmiljø. Dette fordrer bred kommunal forankring og deltakelse i programstyret.

- 16.
17. Verdal kommune slutter seg til [Oppvekstkommisjonens sluttdokument](#).
18. Verdal kommune er positiv til at det etableres et oppvekstprogram for perioden 2011 – 2021 for oppfølging av Oppvekstkommisjonens sluttdokument.
19. Verdal kommune vil delta i partnerskap med fylkeskommunen og andre kommuner i fylket vedrørende oppvekstprogrammet.
20. Verdal kommune er positiv til at fylkeskommunen gjennom sin rolle som regional planmyndighet tar ansvar for at planverket blir et viktig virkemiddel for å innfri Oppvekstkommisjonens intensjoner.
21. Verdal kommune vil søke å samordne prioriteringen av tiltak ved gjennomføring av kommunens vedtatte kommunedelplan oppvekst med de prioriteringer som vedtas i Oppvekstprogrammet i Nord-Trøndelag.
22. Verdal kommune ønsker å prioritere tiltak for å styrke barn og unges leseferdigheter og å legge til rette for et systematisk arbeid med læringsmiljø først i programperioden.

Vedlegg:

1. Brev datert 24.01.11 fra Nord-Trøndelag fylkeskommune med invitasjon til partnerskap for Oppvekstprogrammet i Nord-Trøndelag.
2. Oppvekstkomisjonens sluttdokument.
3. Oppvekstkomisjonen for Nord-Trøndelag fylke 2010 – Sluttrapport datert 12.11.10 (utarbeidet av PwC).

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Vedleggene 1-6 til Sluttrapport datert 12.11.10.

Saksopplysninger:

Nord-Trøndelag fylkeskommune har invitert alle kommunene i Nord-Trøndelag til å inngå partnerskap for Oppvekstprogrammet i Nord-Trøndelag. Bakgrunnen for dette er at Fylkestinget valgte å opprette en bredt sammensatt Oppvekstkomisjon. Nord-Trøndelag fylkeskommune etablerte Oppvekstkomisjonen på bakgrunn av en bred debatt, bl.a. i mediene, om resultatene i skolene og hvordan de generelle oppvekstforholdene for barn og unge påvirker disse.

Kommisjonens mandat var å identifisere de viktigste utfordringene for oppvekst, bidra til offentlig debatt og foreslå tiltak.

Oppvekstkomisjonen hadde i løpet av 2010 en grundig prosess. Oppvekstkomisjonen Besto av 41 medlemmer, som hver for seg — og samlet — representerte en bred inngang til, og god kompetanse om oppvekstområdet. Kommisjonens brede sammensetning bidro til at ulike innfallsvinkler og problemstillinger ble belyst. Samarbeidet mellom KS i Nord-Trøndelag, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, NAV Nord-Trøndelag, Skolenettverket i Nord-Trøndelag og Nord-Trøndelag fylkeskommune (Oppvekstkomisjonens arbeidsgruppe) fungerte godt og danner grunnlaget for å ta kommisjonens anbefalinger videre.

Kommisjonens konklusjoner er godt forankret i forskning og kunnskap om oppvekstområdet.

Oppvekstkomisjonens sluttdokument.

Sluttdokumentet uttrykker at Oppvekstkomisjonen vil ha et mer forpliktende samarbeid i hele

oppvekstløpet gjennom å etablere et program for oppvekst. Det er ønskelig at alle skoleeiere i Nord-Trøndelag slutter seg til og forplikter seg på kommisjonens anbefalinger. Kommisjonen peker på 4 hovedområder programmet bør ha spesielt fokus på:

1. Et læringsmiljø som har plass for alle og som er preget av ambisjoner og forventninger.
2. Strategiske og forpliktende tiltak for å styrke barn og unges grunnleggende ferdigheter i Nord-Trøndelag.
3. Barn og unges helse, med vekt på forebyggende tiltak, fysisk fostring og styrking av helsetjenesten.
4. Samordning av hele oppvekstløpet i Nord-Trøndelag slik at tiltakene kan settes inn på de tidspunkt de gjør størst nytte.

Anbefalte tiltak under de ulike hovedområdene framgår av vedlagte sluttokument.

Fylkeskommunen har også i perioden 2007 — 2010 gjennomført prosjektet *Flere gjennom - satsing på bedre gjennomføring og fullføring av videregående opplæring. Tiltak og virkemidler* som har hatt effekt i forhold til økt gjennomføring kan oppsummeres i følgende hovedområder:

1. Styrke grunnleggende ferdigheter.
2. Sikre kvaliteten ved overganger.
3. Styrke fag- og yrkesopplæring i skole og bedrift.
4. Sterkere læringsmiljø og styrket psykisk helse.

Sluttokumentet fra Oppvekstkommissjonen og sluttrapporten fra prosjektet *Flere gjennom* har mange likhetstrekk og er sammenfallende på flere tiltak. Fylkeskommunen vil videreføre satsingen på tiltak for å bedre gjennomføringen i videregående opplæring.

Fylkestinget behandlet saken om oppfølging av Oppvekstkommissjonens arbeid og prosjektet ”Flere gjennom” i fylkestingssamlingen 9.12.10. Fylkestinget sluttet seg til Oppvekstkommissjonens sluttokument og vedtok etablering av et oppvekstprogram for perioden 2011-21. Programmet skal driftes av et programstyre. Det ble fattet vedtak om å invitere kommunene i fylket inn i et partnerskap for gjennomføring av oppvekstprogrammet.

Fylkestinget vedtok videre å finansiere et fagmiljø med spesialister innen området oppvekst i perioden 2011 – 13 ved bruk av deler av fylkeskommunens oppvekstfond. Fylkestinget la vekt på at fagmiljøet skulle være programstyrets viktigste virkemiddel og at det skulle ha hovedfokus på kommunesektoren.

Fylkesrådet har oppnevnt et programstyre i sitt møte 1.2.11. Programstyret får ansvar for å utarbeide oppvekstprogrammet med utgangspunkt i konklusjonene fra oppvekstkommissjonen og innspill fra kommunene. Fylkesmannen, NAV Nord-Trøndelag, KS Nord-Trøndelag, Nord-Trøndelag fylkeskommune og NHO Trøndelag er representert i programstyret.

KS sitt fylkesmøte i Nord-Trøndelag har vedtatt en resolusjon som støtter oppvekstkommissjonens anbefalinger og oppfordrer kommunene til å gjøre liknende vedtak.

Kommunene inviteres i brev fra Nord-Trøndelag fylkeskommune, datert 24.1.11, til å gjøre vedtak om å gi sin tilslutning til Oppvekstkommissjonens sluttokument og å vedta om deltakelse i partnerskap i Oppvekstprogrammet for Nord-Trøndelag. I tillegg bes kommunene

komme med innspill til hvilke områder i Oppvekstkommisjonens sluttdokument de mener bør prioriteres.

Vurdering:

Satsing på tidligforebygging er sterkt vektlagt i arbeidet med Verdal kommune sine forebyggingsplaner. Den tredje og siste planen for 16 – 23 år ble vedtatt høsten 2010. I budsjett for 2011 er blant annet prosjektene Ny giv og Stå på tatt inn med henholdsvis 250.000 og 200.000 kroner. Målet er at unge mennesker skal ta ansvar for og fullføre utdanning og deretter finne sin plass i arbeidslivet. Verdal kommune trenger samfunnsborgere som tar ansvar for sine medmennesker.

Tilstandsrapport for grunnskolene i Verdal kommune 2009 konkluderte med følgende tre hovedsatsingsområder: **klasseledelse, læringsmiljø og lesing**. Alle disse tre feltene ivaretas i forebyggingsplanene og i kommunedelplan oppvekst som er under utarbeidelse. Planene passer godt inn i den foreliggende invitasjonen til partnerskap i Nord-Trøndelag.

Rådmannen mener det er en styrke for oppvekstsektoren i Verdal kommune å ta del i en felles satsing i Nord-Trøndelag. Ved å delta i oppvekstprogrammet, vil kommunens fagmiljø få del i kompetansen i det fagmiljøet som fylkeskommunen stiller til disposisjon for kommunene. Kommunen vil så langt råd er tilpasse sine satsinger i tid slik at man går i takt med fellessatsingene i programmet. Rådmannen forutsetter at kommunens økonomiske innsats i dette arbeidet går til å gjennomføre tiltak i Verdal og at nivået vurderes i den årlige behandlingen av økonomiplan og budsjett.

Kommunedelplan Tromsdalen - Planprogram

Saksbehandler: Thomas Møller E-post: thomas.moller@innherred-samkommune.no Tlf.:	Arkivref: 2010/6983 - /143
---	--------------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Plan- og utviklingskomiteen i Verdal	22.02.2011	11/11
Verdal kommunestyre	28.02.2011	17/11

Rådmannens forslag til vedtak:

Planprogram for kommunedelplan Tromsdal vedtas i medhold av Plan- og bygningslovens § 4-1

Saksprotokoll i Plan- og utviklingskomiteen i Verdal - 22.02.2011

BEHANDLING:

PBOM v/Tomas Møller redegjorde for saken.
Ved votering ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Planprogram for kommunedelplan Tromsdal vedtas i medhold av Plan- og bygningslovens § 4-1.

Vedlegg:

- 1 Kommunedelplan Tromsdalen - Planprogram revidert februar 2011 - Verdal kommune

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Høringsuttalelser

Saksopplysninger:

Innherred samkommune sendte den 25.08.10, sammen med melding om oppstart, forslag til planprogram for kommunedelplan Tromsdal ut på høring. Høringsfristen var opprinnelig satt til 1.10.2010, men på grunn av nytt innspill med konkretisering av ønskede områder for utvinning av fyllitt den 11.10.2010 ble fristen forlenget med 14 dager til 15.11.2010. Planprogrammet er i tillegg forelagt Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard i to uker i henhold Forskrift om konsekvensutredninger § 8, siste ledd. Direktoratet har i forbindelse med dette kommet med noen mindre anmerkninger som er hensyntatt i planprogrammet. Det har ellers kommet mange relevante innspill til planprogrammet. Under følger en gjennomgang av de ulike innspillene som har kommet. Innspillene er oppsummert i kulepunkt med kommunens vurderinger (i kursiv) av disse fortløpende under.

NVE

- Peker på at det må gis en beskrivelse av hvorvidt tiltaksrealisering kan komme i berøring med steinsprangområder (jf. www.skrednett.no) og evt. avbøtende tiltak for å unngå risiko. Det må videre (senest på reguleringsplannivå) dokumenteres i samsvar med krav i NVE sine retningslinjer 1/2008 at tiltaksområdet vil ha tilfredsstillende sikkerhet mot skred og tiltaket ikke vil forverre skredfaren utenfor de planlagte utbyggingsområdene.

Kommunens vurdering: Risiko- og sårbarhetsanalyse for planområdet i henhold til PBL § 4-3 som også omhandler mulig skredfare skal inngå i konsekvensutredningen. Områder som evt. er utsatt for skredfare vil bli vurdert avsatt som hensynssone A, jf PBL § 11-8. Om nødvendig vil ROS-analysen i tillegg vurdere hvorvidt og evt. hvilke avbøtende tiltak som må innarbeides for at utsatte områder får tilstrekkelig sikkerhet.

- Ber om at konsekvensene for grunnvannet i området som følge av tiltaket inngår som tema med utredningsbehov i planprogrammets kapittel seks. Evt. påvirkning av grunnvannet må også vurderes opp i mot Vannressurslovens §§ 8 (konesjonspliktavurdering) og 20 (konesjonsfritak med bakgrunn i tillatelse etter PBL). Peker videre på at det i god tid før oppstart av ny eller vesentlig utvidet drift, bør opprettes grunnvannsstasjoner for å vurdere hvorvidt endringer i grunnvannstanden skyldes naturlige variasjoner eller drift. Dette bør senere tas med som planbestemmelse til reguleringsplan.

Kommunens vurdering: Mulige konsekvenser for grunnvannet tas inn som eget punkt i konsekvensutredningsprogrammet. Dersom tiltaket (utvidelse av kalkbrudd/etablering av fyllittbrudd) vil påvirke grunnvannet i vesentlig grad må det avklares hvorvidt tiltaket medfører konsesjonsplikt, eller kan behandles iht. bestemmelser i PBL. Det er tidligere pekt på at evt. fare for forurensning av grunnvannet skal utredes.

- Peker på at tiltakets forhold til- og konsekvenser for det varige verna vassdraget (Verdalsvassdraget) samt evt. andre vassdrag må vurderes og evt. avbøtende tiltak beskrives. Vernede vassdrag må avmerkes som hensynssone.

Kommunens vurdering: Tiltakets konsekvenser for Verdalsvassdraget tas inn som eget punkt i konsekvensutredningsprogrammet. Det er tidligere pekt på at forurensing til vann skal utredes. Vassdraget vil bli avmerket som hensynssone i plankartet.

- Energibehovet for tiltaket og løsninger for dette bør beskrives – også i forhold til nasjonalt mål om miljøvennlige og kostnadseffektive energiløsninger i nybygg og nyanlegg. Anbefaler kontakt med Statnett og NTE for å finne ut om evt. planer for større overføringslinjer som kan komme i konflikt med tiltaket.

Kommunens vurdering: Energibehov og løsninger for dette tas inn som egen del av pkt. 6.3.i konsekvensutredningsprogrammet. Det skal tas kontakt med Statnett og NTE for å avklare evt. planer for større overføringslinjer i området.

- Ber om en beskrivelse av problematikk og evt. løsninger i forhold til avrenning av overflatevann fra store, åpne flater som vil kunne oppstå som følge av masseuttaket – noe som vil kunne endre avrenning til vassdrag og øke faren for flom, erosjon og utglidning. Det bør videre gjennomføres en vurdering av risikoen for vanninnbrudd i driftsområdet fordi utlekkasjer fra vann i området kan få store negative konsekvenser for verneinteressene i området.

Kommunens vurdering: Dette vil bli vurdert i forbindelse med risiko- og sårbarhetsanalysen som skal gjennomføres.

- Verdal kommune omfattes iht. forvaltningsplan etter Forskrift om rammer for vannforvaltning (EUs vanndirektiv) av Innherred vannområde, og tiltak som kan innebære at muligheten for at karakteristikken ”God økologisk tilstand (GØT)” for vannforekomsten reduseres eller umuliggjøres skal, så langt som råd, unngås.

Kommunens vurdering: Forurensning til vann er en del av konsekvensutredningsprogrammet.

Reindrifftsforvaltningen i Nord-Trøndelag

- Peker på at planområdet ligger innenfor Færen reinbeitedistrikt, og brukes som vinterbeite. Områdene sør for Tromsdalen er definert som vårbeite og kalvingsland. Ber ut fra dette om at konsekvensene for reindrifftsneringen i området blir tatt med i vurderingene.

Kommunens vurdering: Konsekvenser for reindrifftsneringen tas inn i konsekvensutredningsprogrammet.

Sametinget

- Understreker at også samiske kulturminner skal utredes i den kommende konsekvensutredningen, jf. allerede inntatte punkt om kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap. Peker også på at konsekvenser for reindrifften ikke er tatt med i planprogrammet og viser videre til Forskrift om konsekvensutredninger som slår fast at det ikke bare er det enkelte inngreps virkning som skal vurderes, men også det

samlede bildet av inngrep i reinbeitedistriktet. Anbefaler tidlig kontakt med reinbeitedistriktet for å identifisere mulige konfliktområder.

Kommunens vurdering: Samiske kulturminner forstås som implisitte i allerede formulerte utredningsbehov for kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap, men vil for klarhets skyld også formuleres eksplisitt. Konsekvenser for reindriftsnæringen tas med. Når det gjelder konsekvenser av det samlede bildet av inngrep i reindriftsområdet vil planprosessens tilnærming til dette avklares nærmere med reindriftsforvaltningen. For øvrig skal det gjennomføres egen konsekvensutredning av virkninger av samelede inngrep i reindriftsområdet i forbindelse med kommuneplanen.

Forsvarsbygg

- Peker på at Forsvaret har anlegg og installasjoner innenfor planområdet som må angis som ”område for Forsvaret”. Kommunen blir bedt om å ta kontakt med Forsvarsbygg, Markedsområde Trøndelag for å få oppgitt lokalisering og omfang.

Kommunens vurdering: Kommunen vil ta slik kontakt for å få oppgitt lokalisering og omfang av Forsvarets anlegg og installasjoner. Området vil bli avmerket som ”område for Forsvaret” i planen.

Kommuneoverlegen

- Ber med hjemmel i Forskrift om miljørettet helsevern om at følgende faktorer blir tatt med i konsekvensutredningen:
  1. Økt tungtrafikk innvirkning på trafikanter og beboeres helse.
  2. Støy og vibrasjoners innvirkning på arbeideres og beboeres helse.
  3. Forurensning i form av utslipp til luft, grunn og vann, innvirkning på arbeideres og beboeres helse.Ber videre om at det rettes særlig oppmerksomhet mot:
  1. Utslipp til evt. nedstrøms vannkilder (brønner og lignende) jf. Forskrift om vannforsyning og drikkevann (FOR 2001-12-04)
  2. Utslipp av kalk og steinstøv til luft
  3. Områdets verdiforringelse som fysisk og psykisk rekreasjonsområde.

Kommunens vurdering: Det tas inn nytt punkt i konsekvensutredningsprogrammet, jf. Forskrift om konsekvensutredninger, vedlegg III, om befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen. Utredningspunktet vil fokusere på mulige helsemessige konsekvenser fra tungtrafikk, støy, vibrasjoner, kalk og steinstøv som følger av en evt. utvidelse av kalkbrudd og etablering av fyllittbrudd. Dersom det gjennom konsekvensutredningen dokumenteres vesentlig forurensning skal dennes innvirkning på folks helse også avklares - både for folk som jobber ved virksomheten og folk som bor i nærområdet.

For øvrig deler kommunen kommuneoverlegens syn hva gjelder naturen som viktig kilde til rekreasjon så vel fysisk som psykisk, for befolkningen. Planforslagets virkninger for Tromsdalen som område for friluftsliv er allerede tatt med i konsekvensutredningsprogrammet og vi anser problemstillingen ivaretatt der.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

- Direktoratet ber om at planprogrammet/konsekvensutredningsprogrammet endres til å inkludere følgende moment:
  - Gi en beskrivelse av det ressursgrunnlaget en akter å utnytte.
  - Kvalitetsvurdering av råstoff fra de aktuelle områdene.
  - Ressursutnytting i forbindelse med de to driftstypene (dagbrudd og underjordsdrift) med forslag til driftstype for underjordsdriften.
  - Drøfting av rekkefølger i forhold til dagbruddsdrift og underjordsdrift.
  - En vurdering av kostnader og økonomi knyttet til driftstypene.
  - En vurdering med skissering av tidsrammer for hvordan en tenker seg økningen av produksjonen.

Kommunens vurdering: Konsekvensutredningsprogrammet endres til å inkludere overstående momenter.

- I tillegg må programmet gi en beskrivelse av bedriften, dens produkter og bruksområder samt hvilket kundegrunnlag en regner med.

Kommunens vurdering: Kommunen ser ikke på kommunedelplanen som en plan for Verdalskalk AS, men som et styringsverktøy for fastsettelse av langsiktige rammer for råstoffutvinning i Tromsdalen, uansett driver(e) av forekomsten. En bedriftspresentasjon av dagens driver tas derfor ikke med. En beskrivelse av typer produkter som fremstilles av kalkstein og evt. fyllitt, deres bruksområder og kundegrunnlag/markedsområde skal tas med i konsekvensutredningen.

- Peker også på at det kan være nyttig om tema landskap pkt. 6.7 inneholder en illustrasjon som framstiller området etter avsluttet drift med istandsatte paller, skråninger og vann/innsjøer.

Kommunens vurdering: Illustrasjoner av tenkt situasjon etter avsluttet drift i kalkbruddet skal inngå som en del av grunnlaget for vurderingene av de landskapsmessige konsekvensene.

- Konsekvensutredningsprogrammet må be om informasjon om bruken av fyllitt. Gitt at mulig uttak av fyllitt er knyttet til en etablering av sementfabrikk basert på kalk fra Tromsdalen – bør det fremkomme utfyllende data om bruk av fyllitt i prosessmessig sammenheng og om fyllitten i Tromsdalen er brukbar/bra nok i slik sammenheng sammenlignet med andre ”forekomster” av denne type.

Kommunens vurdering: Konsekvensutredningen skal innbefatte en redegjørelse av bruken av fyllitt i prosessmessig sammenheng (sementproduksjon) og en vurdering av kvaliteten på fyllittforekomsten i Tromsdalen i så henseende.

Audhild Slapgård

- Er svært bekymret for de konsekvenser en utvidelse av kalkbruddet vil medføre for sine eiendommer og gårdsdriften, også i forhold til planlagt utvidet drift og

nyinvestering på eiendommen gnr. 254, bnr 4 og bnr. 5. Slapgård peker på følgende momenter:

- Skadevirkninger fra kalkstøv på vegetasjonen i området.
- Tidligere signal fra Verdalskalk AS om at det med stor sannsynlighet vil være en sone utenfor bruddet hvor det ikke kan iverksettes andre arbeider – noe som evt. i vesentlig grad vil forringe driftsgrunnlaget for eiendommen.
- Bekymring for vanntilførsel til eiendommen som er knyttet til grunnvannet.
- Endring/omlegging av vei kan føre til lengre avstand mellom de ulike gårdssentra for eiendommene til Slapgård
- Bekymret for rettigheter i allmenningen hvis evt. reduksjon/bortfall vil svekke grunnlaget for dagens og fremtidig virksomhet.

Kommunens vurdering: Hva gjelder problematikk knyttet til kalkstøv i området, så er det slått fast i konsekvensutredningsprogrammet pkt. 6.2 at omfanget av dette problemet og konsekvenser for miljøet skal utredes. Samme programs pkt. 6.8 slår også fast at planforslagets konsekvenser for jordbruket skal utredes. Problematikken knyttet til kalkstøv og vegetasjon/jordbruksdrift vurderes således som ivaretatt.

Det er vanskelig for kommunen å gjøre en sikker vurdering av kommunikasjon en selv ikke har vært en del av, men som kjent er det i forslag til planprogram presisert at det ikke kan tillates annen permanent aktivitet/utbygging i området som kan komme i strid med en langsiktig utnyttelse av kalksteins- og fyllittforekomsten. Dette betyr at det i bestemmelsene til planen vil settes forbud mot utbygging/annen permanent aktivitet innenfor det området som blir avsatt til framtidig område for råstoffutvinning. Det samme vil trolig måtte gjelde innenfor det nærområdet som evt. vil bli såpass sterkt berørt av utvinningsaktivitet, eks. av støv og støy, at etableringer her vil føre til konflikter etter hvert som mulige utvidelser av utvinningsområdet finner sted. Det kan likevel tenkes at etableringer kan skje i dette området dersom det innarbeides krav til avbøtende tiltak eller andre vilkår for etableringen i bestemmelsene.

Konsekvenser for grunnvannet skal avklares jf. tidligere merknad til NVE.

Det må påregnes endringer av infrastrukturen i planområdet

Tromsdal statsallmenning berøres allerede i dag av eksisterende dagbrudd. En evt. utvidelse nordøstover vil forsterke dette sammen med området som er tenkt til jorddeponi. De bruksberettigedes interesser vil bli ivaretatt gjennom avtale mellom Statskog, Verdalskalk AS og allmenningsstyre/fjellstyre. Kompensasjon for tapt skogproduksjon til de bruksberettigede vil være en del av en slik avtale. Dette anses som et forhold mellom partene og ikke som en problemstilling som skal underlegges konsekvensutredning eller planbehandling.

Forum for natur og friluftsliv i Nord-Trøndelag
Med tilslutning fra:
Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag
Norges jeger- og fiskerforbund i Nord-Trøndelag
Nord-Trøndelag Turistforening
Norsk Ornitologisk Forening i Nord-Trøndelag

- Peker på at friluftsliv bør vektlegges i planprosjektet da området er et viktig område for allmennheten, både i rekreasjonssammenheng og i naturbasert reiseliv.

Kommunens vurdering: Konsekvenser for friluftsliv er en del av konsekvensutredningsprogrammet (pkt. 6.5).

- Peker på at det må gjennomføres undersøkelser knyttet til biologisk mangfold og naturkvaliteter – hva som finnes i området og verdien på dette. Ber om en grundig konsekvensanalyse der helheten på bruk av området belyses og hva de ulike elementene i utnyttelse av området vil føre til.

Kommunens vurdering: Biologisk mangfold og naturkvaliteter for øvrig skal kartlegges og vurderes. Konsekvensutredningen skal redegjøre for (mulige) virkninger av planforslaget og vil ikke ta opp i seg konsekvenser av annen bruk av Tromsdalen som ikke er tilrettelagt for gjennom planforslaget. Miljørettslige prinsipper i Naturmangfoldlovens §§ 8-12 skal likevel legges til grunn som retningslinjer for de vurderingene som gjøres i forhold til langsiktige rammevilkår for utnyttelse av kalksteins- og fyllittforekomsten i Tromsdalen.

- Peker på viktigheten av å vurdere hvorvidt økt kalksteinsuttak vil føre til forurensning (både til vann, luft og jordsmonn), økt støy- og støvproblematikk, CO₂-utslipp, større krav til transportnett, problemer fra massetransport. Ønsker også avklaring i forhold til muligheten til å gjennomføre evt. utvidelse i form av gruvedrift. Eventuell konflikt med fornminner må vurderes.

Kommunens vurdering: Forurensning inkl. CO₂ utslipp, støv- og støvproblematikk, transportbehov og kulturminner skal utredes jf. pkt. 6.1, 6.2, 6.3 og 6.4 i konsekvensutredningsprogrammet. Gruvedrift vs. dagbrudd skal også beskrives og vurderes jf. overnevnte innspill fra Direktoratet for mineralforvaltning.

- Spørsmål som ønskes avklart i forhold til kalksteinsbrudd er:
  - Hvilke områder er det som er minst verdifulle for kalksteinsbruddet (hvilke områder kan man gi slipp på)?
  - Hva er de faktiske behov for uttaksområde?
  - Hvilke områder må ikke røres (høg naturverdi) for å opprettholde de kvaliteter som finnes i dag.

Kommunens vurdering: Det skal gis en beskrivelse av ressursgrunnlaget som er tenkt utnyttet. For øvrig vil vurderingene primært ha fokus på å kartlegge og vurdere forhold som kan tilsa at et område ikke bør bli benyttet til område for råstoffutvinning.

Universitetet i Bergen v/Professor Stein-Erik Lauritzen

- Peker på at det tidligere er påvist en rekke grotter og overflateformer i Tromsdalen som er sjeldne for landsdelen og som har referanseverdi. Området er ufullstendig undersøkt. Etterlyser en nærmere undersøkelse etter karstformer og grotter.

Kommunens vurdering: Planforslagets konsekvenser knyttet til karstformer og grotter kommer ikke godt nok fram i konsekvensutredningsprogrammet selv om det er nevnt i pkt. 6.5 og 6.6. Karstryttinger og grotter tas inn som selvstendig moment i konsekvensutredningsprogrammet.

SABIMA

Samarbeidsrådet for biologisk mangfold

- Ber om at det gjøres en naturtypekartlegging etter Direktoratet for naturforvaltningens *DN-håndbok 13* og at artsgruppene karplanter og markboende sopp kartlegges særskilt. Videre ber SABIMA om at status på hekkelokaliteter for rovfugl og andre sjeldne og /eller rødlistede fuglearter oppdateres. Økologiske forhold og evt. negativ påvirkning på Kaldvassmyra og Ramsåsen naturreservat må utredes, jf. Naturmangfoldsloven § 49. Ber til slutt om at det legges inn et visst antall feltdager i anbudsutsendelse for nødvendige undersøkelser hva gjelder naturverdier/biologisk mangfold.

Kommunens vurdering: Det skal gjennomføres en grundig kartlegging med feltundersøkelser i sesongen 2011 med prioritering av karplanter, lav og moser, søk etter sjeldne beitesopper kan også vurderes. Status for hekkelokaliteter for sjeldne fuglearter vil også bli undersøkt. Per i dag kjenner vi ikke til forhold som tilsier at igangværende eller planlagt virksomhet gir grunnlag for egne analyser i medhold av naturmangfoldlovens § 49. Skulle øvrige konsekvensvurderinger tilsi slike effekter kan den instans som utfører botaniske undersøkelser bli bedt om en vurdering.

Verdal SV v/Anita Karlsen og Kersti Hasund i miljøpolitisk utvalg i Nord-Trøndelag SV

- Anbefaler at Verdal kommune peker ut Tromsdalen som prioritert naturområde i medhold av Naturmangfoldsloven. Poengterer videre at det må gjennomføres en kartlegging av alle kultur- og fornminner i området og at disse må gis beskyttelse gjennom kommunedelplanen.

Kommunens vurdering: Det er uklart hva Verdal SV mener med "prioritert naturområde". Naturmangfoldsloven (NML) opererer med begrepet "utvalgt naturtype", men å definere Tromsdalen som en naturtype (Ensartet type natur med dens plante- og dyreliv samt miljøfaktorene som virker der) vil være misvisende og urealistisk. Videre så er det i henhold til NML § 52 Kongen i statsråd som kan fastsette forskrift som angir bestemte naturtyper som utvalgte i hele eller deler av landet. Kommunen kan likevel i medhold av NML § 53 "[...] ved forskrift bestemme at reglene i §§ 53 til 56 også skal gjelde for kommunens forvaltning av forekomster av andre nærmere bestemte naturtyper i kommunen" At denne bestemmelsen skal komme til anvendelse for områder i Tromsdalen anses per i dag likevel som lite sannsynlig. Planforslagets konsekvenser for kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap skal konsekvensutredes jf. pkt. 6.4 i konsekvensutredningsprogrammet.

- Skriver at en kartlegging av konsekvensene av eksisterende og evt. framtidige inngrep bør være en prioritert del av arbeidet med kommunedelplanen. Videre må planen fastsette rammer for evt. nye inngrep. Naturmangfoldlovens prinsipp om samlet belastning (naturmangfoldlovens § 10) må tillegges stor vekt i dette arbeidet.

Kommunens vurdering: Konsekvensutredningen skal i medhold av PBL § 4-2 gi en vurdering og beskrivelse av planens virkninger for miljø og samfunn. For øvrig vil de miljøretslige prinsipper i Naturmangfoldlovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for de vurderingene som gjøres i forhold til langsiktige rammevilkår for utnyttelse av kalksteins- og fyllittforekomsten i Tromsdalen. Disse vurderingene gjøres på bakgrunn av konklusjoner fra konsekvensutredningen. Planen skal fastsette langsiktige rammevilkår for tiltak i planområdet.

- Kommunedelplanen må sikre at eksisterende og planlagt naturreservat får god beskyttelse, og ta vare på prioriterte og sjeldne naturtyper og rødlistede og sårbare arter. Naturmangfoldet må kartlegges for å ha grunnlag til å vurdere nye tillatelser til uttak av mineralressurser.

Kommunens vurdering: Det skal gjennomføre kartlegging av biologisk mangfold. Eksisterende og planlagte verneområder skal ivaretas.

- Mener kommunedelplanen må legge rammer som sikrer at evt. utvidelser er samfunnsøkonomisk, både for dagens og morgendagens innbyggere. Det bør videre søkes etter alternative muligheter for finansiering av nødvendige kartlegginger og konsekvensutredninger. Mener Verdal kommune ikke er kompetent til å vurdere hvilke kartlegginger og konsekvensutredninger som er nødvendig.

Kommunens vurdering: Det kommer ikke klart fram hva Verdal SV legger i begrepet "samfunnsøkonomisk" i denne sammenhengen. Det kan likevel være nærliggende å tro at det er tilstrekkelige lokale økonomiske ringvirkninger for Verdalsamfunnet det her siktes til. Slike ringvirkninger vil vel først og fremst gjøre seg gjeldende i form av ulike former for beskatning, hvilket er forhold som ikke styres gjennom plan. Det er ellers ikke presisert hva slags alternative finansieringsmodeller Verdal SV kan tenke seg. Slik konsekvensutredningen er tenkt gjennomført per i dag, tilsvarende nivå for en reguleringsplan, vil aktørene i området (Verdalskalk AS og Norcem) i all hovedsak måtte stå for finansieringen. Kommunen vil likevel være oppdragsgiver for eksterne konsulenter som benyttes i dette arbeidet all den tid det er en kommunal plan. Verdal kommune som planmyndighet anser seg, bl.a. med bakgrunn i gjennomført høringsrunde, som kompetente til å vurdere hvilke kartlegginger og utredninger som er nødvendige.

- Mener det også bør vurderes hvorvidt det skal kreves kompensasjon for tap av naturmangfold ved en evt. utvidelse av kalkvirksomheten. Det kan innebære at andre naturområder i kommunen med motsvarende naturverdier må vernes.

Kommunens vurdering: Områdene som per i dag er vurdert som aktuelle for utvidelse av kalkbrudd eller etablering av fyllittbrudd eller Tromsdalen for øvrig, ut over Kaldvassmyra og Ramsåsen, er ikke vurdert som verneverdige. Siden 1977 har det foregått verneprosesser, som har medført at Kaldvassmyra som kjent er vernet. Det foreligger også forslag om et mindre barskogvernreservat i Ramsåsen. Begge var de høyest prioriterte områdene i rapporten fra 1977. Verneverdistatus utover dette må regnes å være avklart pr i dag. Dersom det gjennom konsekvensutredningen skulle

avdekkes verneverdige naturkvaliteter her vil vern av dette måtte vurderes. Vern andre steder i kommunen må evt. være på bakgrunn av reelle verneverdige kvaliteter, og ikke som kompensasjon for evt. utvidelse av kalkbrudd, etablering av fyllittbrudd i Tromsdalen.

- Mener at utvidet dagbruddsdrift ut over det som det per i dag er gitt tillatelse til må unngås.

Kommunens vurdering: De ulike driftstypene skal vurderes bredt med hensyn både til ressursforvaltning, økonomi, landskaps- og naturverdier, støv og støy m.m. For øvrig tas synspunktet til orientering.

Øyvind Leirset, Inger Åse Leirset og Gerd Kirsten Leirset

- Peker på de store sårene som vil bli av en evt. utvidelse av kalkbruddet og ber om at alle mulige utredninger, kartlegginger og konsekvensanalyser blir gjennomført slik at det ikke bare er krav om økonomisk lønnsomhet som ligger til grunn for evt. utvidelse av bruddvirksomhet i Tromsdalen.

Kommunens vurdering: Det skal gjennomføres en bred og grundig konsekvensutredning som oppfyller gjeldende krav til innhold, jf. Forskrift om konsekvensutredninger.

- Peker på at kultur- og naturhistoriske verdier må ligge til grunn for beslutningene som fattes.

Kommunens vurdering: Kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap er eget punkt i konsekvensutredningsprogrammet.

- Ser ikke behovet for Verdalskalk AS har for nye områder, mener eksisterende plan sikrer rike muligheter for å ta ut stein i lang tid fremover. Tror rasjonalisert og forenklet drift medfører færre arbeidsplasser.

Kommunens vurdering: Verdalskalk AS målsetting for uttak i et 100-årsperspektiv ligger i størrelsesorden 3-400 millioner tonn, dvs. en 3-4 dobling av årlig uttaksmengde i forhold til i dag. Med en slik økning vil tidshorisonten reduserer betraktelig, ned mot 20-25 år, noe som av Direktoratet for mineralforvaltning beskrives som en minimumsreserve. Økt uttak er bl.a. tenkt å ligge til grunn for etablering av underjordisk transportbånd. Dette vil på sikt redusere behovet for sjåfører (antall tilsatte) samtidig som det fjerner uønsket tungtrafikk fra veiene. For øvrig vises til vedtak i Plan- og utviklingskomiteen i Verdal (PUK) av 4.3.2008 (sak nr. 25/08) der PUK anmoder administrasjonen om å starte arbeidet med en kommunedelplan for Tromsdalen.

- Understreker de store konsekvensene planene har for dem, og krever at underjordisk drift blir utredet. For å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag og fjerne tvil om objektivitet er det nødvendig at de som skal foreta utredningene er best mulig kvalifiserte og uavhengige.

Kommunens vurdering: De ulike driftstypene skal vurderes bredt med hensyn både til ressursforvaltning, økonomi, landskaps- og naturverdier, støv og støy m.m. Kommunen vil benytte godt kvalifisert kompetanse og uavhengige organ i utredningsarbeidet.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

- Fra Landbruksavdelingen: Savner at det i kapittel to i planprogrammet også beskrives at noe av formålet med planarbeidet er å avklare de langsiktige vilkårene for landbruksdrift i området. Ber kommunen supplere kapittelet med dette. Understreker videre viktigheten av at konsekvensene for jord- og skogressursene i området samt konsekvensene for landskapet vurderes på en god måte.

Kommunens vurdering: Innenfor planområdet ligger det tre aktive gårdsbruk med bosetting. Det er videre noe landbruksareal som leies bort til drivere utenfra. Det drives per i dag lite intensivt jordbruk i området som anses marginalt med tanke på bl.a. kornproduksjon. Kommunen finner det ikke riktig at driftsvilkårene for disse skal legges til grunn som et eget formål i et overordnet styringsverktøy som en kommunedelplan skal være. Konsekvensene for jord- og skogbruket samt landskapet innenfor planområdet skal likevel belyses gjennom konsekvensutredningene som skal gjennomføres, jf. pkt. 6.7 og 6.8 i forslag til planprogram.

- Fra Miljøvernavdelingen: Har grunn til å tro at det finnes flere kalksjøer enn de to som er registrert til nå. Kalkfurusjøen på nordsiden av Trongdøla (skissert område for fyllittforekomst) er ikke godt nok kartlagt, og en god kartlegging av miljøkvalitetene i Tromsdalen er sentralt i forhold til en mulig framtidig bergressursbruk i området. Kartleggingene må være av god kvalitet med tanke på stedsangivelse og avgrensinger.

Kommunens vurdering: Det skal gjennomføres en god kartlegging av naturkvalitetene i Tromsdalen. Kartleggingen skal også inneholde stedsangivelser og avgrensinger.

- Peker videre på at planprosessen må ha fokus på landskapshensyn og viser til den europeiske landskapskonvensjonen (CETS No. 176). Planarbeidet må organiseres slik at alle som har interesse av det har mulighet til å delta i planprosessen i tråd med intensjonene i konvensjonen.

Kommunens vurdering: Konsekvenser for landskap skal utredes. Kommunen vurderer at grad av medvirkning i henhold til krav i PBL og skissert i forslag til planprogram ivaretar dette hensynet også i forhold til rettigheter på bakgrunn av CETS No. 176.

- Peker på at Verdalsvassdraget er varig verna vassdrag mot kraftutbygging. Kommunen bør vurdere en sonering langs vassdraget innenfor planens avgrensing. Ut fra miljøvern hensyn anbefales en byggeforbudsgrense på 100 meter.

Kommunens vurdering: Det vises til tidligere merknad fra NVE og kommunens vurdering. Sonering langs vassdraget skal vurderes.

- Effektene av økte utslipp av støv og støy må også beskrives.

Kommunens vurdering: Støv og støy er en del av konsekvensutredningsprogrammet.

- Fra kommunal- og administrasjonsavdelingen: Forutsetter at det foretas en ROS-analyse i henhold til PBL § 4-3 i forbindelse med planarbeidet og at de vurderinger som gjøres synliggjøres i planforslaget.

Kommunens vurdering: ROS-analyse skal gjennomføres.

Nils Georg Leirset og Liv Øverås

- Stiller med bakgrunn i forslaget til planprogram (oppfattes ubalansert til fordel for industrihensyn), saksbehandlers uttalelse i lokalavisa (Verdalingen 4.9.2010 – saksbehandler tror det blir en utvidelse av kalkbruddet), finansieringsmodell for konsekvensutredningen (Verdalskalk AS og Norcem AS betaler utredningene), inntekter til det kommunale havnevesenet per tonn skipet ut over Verdal havn og møter mellom Verdal kommune og Værdalsbruket, spørsmål ved om kommunen er habil og om det er sannsynlig med en balansert saksbehandling og et balansert sluttresultat.

Kommunens vurdering: Problematiseringen av kommunens habilitet i saken synes noe malplassert all den tid det er kommunen som har ansvaret for planlegging i kommunen jf. PBL § 3-2. Dessuten er det kommunen som gjennom vedtak i Plan- og utviklingskomiteen i Verdal (PUK) av 4.3.2008 (sak nr. 25/08) anmodet administrasjonen om å starte arbeidet med en kommunedelplan for Tromsdalen - dette på bakgrunn av innspill fra Franzefoss. Utnyttelse av berggrunnsressursene i Tromsdalen i henhold til avklaringer i overordnet plan må derfor anses som ønsket fra kommunens side. Dette er også i tråd med kommunens planoppgaver, som har til formål å legge til rette for utvikling og samordnet oppgaveløsning i kommunen gjennom forvaltning av arealene og naturressursene i kommunen, og ved å gi grunnlag for gjennomføring av kommunal, regional, statlig og privat virksomhet, jf. PBL § 3-3.

Når det gjelder tvilen rundt konsekvensutredningenes uavhengighet i lys av at disse finansieres av Verdalskalk AS og Norcem AS så mener kommunen dette er ubegrunnet. Det er kommunen, og ikke virksomhetene, som står som oppdragsgiver for utredningene. Kommunen står fritt i valg av leverandører og vil i stor grad vektlegge faglig kompetanse ved kjøp av utredningstjenester. Som eier av konsekvensutredningene vil kommunen gjøre disse offentlig tilgjengelige bl.a. ved offentlig ettersyn av planforslaget slik at funn og metoder evt. kan etterprøves. I den grad et moment er utilstrekkelig eller feilaktig vurdert i konsekvensutredningen vil dette kunne ligge til grunn for innsigelse mot planforslaget. En evt. innsigelse vil føre til vesentlig merarbeid, merkostnader og forsinkelser av planen, noe verken kommune eller virksomhetene vil være tjent med.

- Forundres over at kommuneplanens samfunnsdel 2008-2020, vedtatt 15.12.2008 eller kommunedelplan næring, landbruk og naturforvaltning, strategisk del, vedtatt 2.3.2009 ikke er tatt med blant de kommunale forutsetningene som listes i pkt. 4.3.

Kommunens vurdering: Planene tas med blant de kommunale forutsetningene.

- Mener gjeldende reguleringsplan av 2003 med utvidelse i 2007 åpner for uttak av tilstrekkelig mengde kalkstein i lang tid framover og at det ikke er noen saklig grunn til å gi bedriften adgang til noen nye utvidelser av dagbruddene.

Kommunens vurdering: Verdalskalk AS målsetting for uttak i et 100-årsperspektiv ligger i størrelsesorden 3-400 millioner tonn, dvs. en 3-4 dobling av årlig uttaksmengde i forhold til i dag. Med en slik økning vil tidshorisonnten reduserer betraktelig, ned mot 20-25 år, noe som av Direktoratet for mineralforvaltning beskrives som en minimumsreserve. Økt uttak er bl.a. tenkt å ligge til grunn for etablering av underjordisk transportbånd. For øvrig vises til vedtak i Plan- og utviklingskomiteen i Verdal (PUK) av 4.3.2008 (sak nr. 25/08) der PUK anmoder administrasjonen om å starte arbeidet med en kommunedelplan for Tromsdalen.

- Mener det er godt gjort at planprogrammet unngår å nevne gården Tromsdalen, gnr. 254, bnr. 1 og 2 som ligger på en høyde midt i planområdet.

Kommunens vurdering: Konsekvensene for jord- og skogbruket innenfor planområdet skal belyses gjennom konsekvensutredningene som skal gjennomføres, jf. pkt. 6.8 i forslag til planprogram.

- Krever følgende forhold utredet:
  - De totale helseeffekter for de som bor i/har tilhørighet til Tromsdalen.
  - Naboplager i form av støv, støy, rystelser og negative landskapskonsekvenser og driftsulemper for landbruket i form av støvplager, ulemper for kjøring i forbindelse med drift på gården. Krever å få være med å styre evt. målinger som gjøres.
  - Tap av beite og ulemper i forbindelse med beite.
  - Et samfunnsregnskap for Verdal kommune med bl.a. netto inntekt til kommunen, tjenestetilbudet i Verdal kommune, endringer i antall tilsette ved en utvidelse, konsekvenser for jord- og skogbruk, naturbasert reiseliv og Stiklestad som turistmål. Konsekvenser for friluftsliv, egenverdien av uberørt og mangfoldig natur, hva betyr økt aktivitet i Tromsdalen for arealbehovet v/Verdal havn, Havfrua og NorFraKalk, utslipp av tungmetaller, andre miljøgifter og CO₂ v/NorFraKalk. Hva vil dette bety for sykdomsfrekvens, nedsatt levealder, trivsel og bolyst – hva er planlagt tomt for sementfabrikk og hva blir de totale samfunnskonsekvensene av en slik fabrikk.
  - En vurdering av det sannsynlige framtidige markedet for produkter som fremstilles fra kalkstein.
  - Levetiden for allerede godkjente dagbrudd.
  - Grundig kartlegging av avdekningsmasse med tanke på hvor/hvordan slik masse kan deponeres/brukes.
  - Underjordisk drift som alternativ til videre utvidelser av dagbrudd.
  - Påvirkning av grunnvannstanden og konsekvenser av senket grunnvann og evt. tiltak for å forhindre reduksjon i grunnvannstanden.

Kommunens vurdering: Flere av disse momentene (helse, støv, støy, rystelser, landskap, inntekter til kommunen, friluftsliv, driftsformer, forurensning, bruks- og

markedsområder, vurderinger av levetid for allerede godkjente forekomster og grunnvann) er allerede kommentert/vurdert på bakgrunn av tilsvarende innspill til planprosessen. Når det gjelder evt. tap av beite på eiendommen Tromsdalsskogen er dette et privatrettslig forhold mellom Leirset og grunneier Værdalsbruket AS, og ikke et forhold som skal avklares gjennom plan. Når det gjelder egenverdien av uberørt og mangfoldig natur så skal konsekvensene for et mindre INON område sør for Kvindfjellet og naturmangfoldet i planområdet utredes. Vurdering av verdi(forringelse) for disse kvalitetene vil deretter gjøres etter naturfaglige kriterier. I den grad det drives naturbasert reiseliv i området (evt. gjennom Tromsdal opplevelser) så vil vel dette først og fremst avhenge av friluftskvalitetene i området og dette er allerede tatt inn blant utredningene som skal gjøres. Det er for øvrig vanskelig å se at Stiklestad som turistmål skal påvirkes i særlig grad av planen. Evt. behov for utvidelser eller tilrettelegginger ved Verdal havn/Havfrua/NorFraKalk tas med i vurderingene i tillegg til en beskrivelse av planer for bruk/deponering av avdekningsmasser. Evt. senere etablering av sementfabrikk og lokalisering av denne er ikke en del av denne planen.

- Ber om en avklaring av grenser for 150 da. dyrkningsareal i forbindelse med behandling av kommunedelplan.

Kommunens vurdering: Dette er et forhold mellom Leirset og grunneier Værdalsbruket AS og ikke et forhold som skal avklares gjennom plan.

AS Værdalsbruket

- Mener at det i konsekvensutredningen også bør gjøres vurderinger av andre kjente kalksteinsområder som for eksempel Bergsåsen og Finsåmarka i Snåsa i forhold til forekomst av arter, naturtyper og naturelementer.

Kommunens vurdering: Det er ikke aktuelt å gjøre slike vurderinger utenfor planområdet.

Åge Ingar Kvernmo

- Tar opp flere problemstillinger (støy, forurensning til vann, EUs vanndirektiv, begrensninger i framtidig utnytting/utbygging i planområdet, massedeponier, hensyn til jordbruket, arbeidsplasser, forurensning, lokal verdiskapning og landskap) som er kommentert tidligere på bakgrunn av tilsvarende innspill.

I tillegg stilles spørsmål ved størrelse på sikkerhetssone rundt kalk og fyllittforekomstene med tanke på sprengning og konsekvenser av ekstra veislitasje.

Kommunens vurdering: Det er viktig at det etableres tilstrekkelige sikkerhetssoner i forbindelse med sprengning og dette forutsettes gjennomført i henhold til gjeldende krav og regler på området. Fram til planlagt transportbånd for steinmasser er i drift må det påregnes ekstra slitasje på riksveg 72 som følge av økt uttransportering på bil. Transportbehov er tatt inn som moment som skal konsekvensutredes jf. pkt. 6.3.

Verdal Fjellstyre

- Fjellstyret går i mot planer i område som er en del av Tromsdal statsallmenning. Dette på grunn av negative konsekvenser for de bruksberettigede med tanke på utøvelse av jakt, både storvilt og småvilt, og utøvelse av bruksrett av beite for storfe og sau. Området vil evt. også forringes/gå tapt som friluftsområde og som leve- og oppholdsområde for ulike arter av vilt og plantearter. Vil på vegne av de bruksberettigede forbeholde seg retten til å kreve erstatning for tap av grunn til jaktutøvelse, område for friluftsliv og som beiteområde.

Kommunens vurdering: Tromsdal statsallmenning berøres allerede i dag av eksisterende dagbrudd. En evt. utvidelse nordøstover vil forsterke dette sammen med området som er tenkt til jorddeponi. De bruksberettigedes interesser er et forhold som skal ivaretas gjennom avtale mellom Statskog, Verdalskalk AS og allmenningsstyre/fjellstyre. Kompensasjon for tapte rettigheter til de bruksberettigede vil være en del av en slik avtale. Dette anses som et forhold mellom partene og ikke som en problemstilling som skal underlegges konsekvensutredning eller planbehandling.

For øvrig skal området underlegges en grundig vurdering i forhold til naturverdier/biologisk mangfold i konsekvensutredningen.

Nord-Trøndelag Fylkeskommune

- Savner i konsekvensutredningsprogrammet et tema hvor det belyses hvilke virkninger et så vidt storskala masseuttak med tilknyttede aktiviteter vil ha for så vel lokalsamfunn som for verdalssamfunnet som helhet.

Kommunens vurdering: Konsekvensutredningsprogrammet er basert på vedlegg III – "Rammer og krav til innhold i konsekvensutredningen" i Forskrift om konsekvensutredninger og skal gi en beskrivelse og vurdering av virkningene planen kan få for miljø eller samfunn. Kommunen har vanskelig for å se at planforslag generelt skal kunne tillegges samfunnsmessige virkninger direkte og løsrevet fra de moment som forskriftens krav til innhold (ikke uttømmende) forutsetter at, hver for seg eller i samvirke, konstituerer samfunnsmessige virkninger. Det totale omfang av utredninger som skal gjennomføres anses å gi et godt vurderingsgrunnlag for å belyse de virkninger som planforslaget vil medføre, så vel for lokalsamfunnet som for verdalssamfunnet som helhet.

- Utredning mht. bygging av transportbånd mellom uttaksområdet og Verdal havn må tas inn som en del av konsekvensutredningen til planen.

Kommunens vurdering: Det vil kun være deler av transportbåndet som vil være innenfor planområdet for kommunedelplanen. Enkelte problemstillinger knyttet til underjordisk transportbånd er derfor inkludert i konsekvensutredningsprogrammet, jf. pkt. 6.3. For øvrig vil transportbåndet som sådan måtte underlegges egen planprosess og utredningskrav.

- Mener bedriften må legge frem dokumentasjon av forekomstene, både kalkstein og fyllitt, med beskrivelse av utbredelse, volum, profiler, alternative driftsmåter med mer. Det må i KU/planbeskrivelse legges frem en utredning som gir tilfredsstillende grunnlagsmateriale for både vurdering og aksept for valg av driftsmåte.

Kommunens vurdering: Dokumentasjon av forekomstene, både kalkstein og fyllitt, med beskrivelse av utbredelse, volum, profiler, alternative driftsmåter skal utarbeides i forbindelse med konsekvensutredningen, jf. tidligere innspill/vurdering fra Direktoratet for mineralforvaltning. Vurderinger knyttet til driftsmåte bør belyses av uavhengig kompetanseorgan av hensyn til tiltro til konklusjoners uavhengighet for et særlig kontroversielt utredningstema.

- Mener massetakets størrelse og tidsperspektiv gjør at det i driften må tas særlige hensyn til landskapsmessige forhold. Fylkeskommunen kan vanskelig se for seg et driftsopplegg hvor bruddområdet tillates å ligge åpent og uten avbøtende tiltak i hele driftsperioden. Kommunedelplanen må skissere et driftsopplegg med uttaksetapper, rekkefølge og etappevis reetablering. Gitt det lange tidsperspektivet er fylkeskommunen også avventende til å avsette hele det aktuelle uttaksområdet til formål masseuttak. Anbefaler at de første uttaksetappene avsettes til formålet og de etterfølgende som kombinert LNFR og masseuttak.

Kommunens vurdering: De landskapsmessige konsekvensene skal utredes, herunder også avbøtende tiltak med evt. mulighet for etappevis reetablering – noe som har vært problematisert på grunn av fare for forurensning av kalkforekomsten. Driftsopplegget på dette området vil derfor være avhengig av konklusjoner fra konsekvensutredningen. De områdene hvor dette er hensiktsmessig vil avsettes til kombinasjonsformål massetak og LNFR med egne bestemmelser som forhindrer tiltak som i framtiden vil være i konflikt med bergverksdriften.

- Anbefaler at det gjøres en grundig konsekvensutredning slik at det meste avklares i forbindelse med kommunedelplanen og at utredningsbehovet blir mindre på reguleringsplannivået.

Kommunens vurdering: Det skal gjøres en grundig konsekvensutredning tilsvarende det som kreves for reguleringsplannivå – også i den hensikt at behovet for ny KU da skal være vesentlig mindre, eller ikke tilstede.

- Deler av området som berøres har stort potensial for funn av fornminner. Området bør derfor skannes med LIDAR, helst med punkttetthet på mellom fem og ti punkter per m².

Kommunens vurdering: Kulturminner er eget utredningstema, jf. pkt. 6.4, og gjennomføring LIDAR skanning må vurderes.

NORCEM

- Ønsker en bredest mulig bilde av hele området, ikke minst ”fyllittområdet” som er undersøkt i mindre grad, en best mulig oppdatering av de registreringene som er gjort tidligere og en avklaring i forhold til om forekomsten av ulike arter eller naturtyper er unike for Tromsdalen eller om de også finnes i andre kalksteinsområder.

Kommunens vurdering: Det skal gjennomføres en bred og grundig konsekvensutredning tilsvarende nivå for reguleringsplan i forbindelse med planprosessen. Dette vil også

inkludere gjennomgang og oppdatering av tidligere kartlegginger og registreringer. Det vil ikke være aktuelt å gjennomføre kartlegginger utenfor planområdet.

Ramsås allmenning

- Bekymret for at Statskog har gitt Hustadkalk rett til prøvedrift i Ramsåsen til utgangen av 2011 og at Hustadkalk ønsker å beslaglegge 1000 dekar av det beste skoglandskapet i Ramsåsen. I tillegg kommer planer for fredning av andre deler av Ramsåsen. Til sammen vil dette få store konsekvenser for de bruksberettigede i allmenningen.

Kommunens vurdering: Verdals kommune har tidligere uttalt at det ikke er aktuelt med nytt dagbrudd i Ramsåsen så lenge Tromsdalsbruddet drives. Det foreligger per i dag ikke opplysninger som tilsier at dette skal tas opp til ny vurdering nå. For øvrig er de bruksberettigedes rettigheter i allmenningen styrt i henhold til avtaler med grunneier og ikke gjennom kommunal planlegging.

Verdalskalk AS

- Foreslår at NGU blir bedt om å gjøre en vurdering av de mineralske ressursene i Tromsdalen sin nasjonale og internasjonale betydning sett i lys av nasjonal og europeisk forbruk og produksjon av mineralske ressurser.

Kommunens vurdering: Innspillet er sammenlignbart med tidligere innspill fra Direktoratet for mineralutvinning, og tas inn som et eget moment i utredningsarbeidet.

- Mener at en fullstendig utnyttelse av de mineralske ressursene i Tromsdalen bør tas med i vurderingene, også områder som Norcem og Verdalskalk ikke har brytningsrettigheter til. Mener at områder som kan være aktuelle for uttak av mineralske ressurser i framtiden bør båndlegges i planen uten at slik båndlegging skal være til hinder for jordbruk, skogbruk, med mer. Full utnyttelse av de mineralske ressursene bør tas med som eget alternativ under alle de ulike utredningspunktene.

Kommunens vurdering: Planområdet tar opp i seg praktisk talt hele kalksteinsressursen i Tromsdalen med unntak av mindre område ved Levringan i nordøst, og kommunen er enig i at forekomstenes utstrekning bør synliggjøres i plankartet. I og med at båndlegging etter PBL, der båndleggingen skal følges opp med vedtak etter annen lov eller reguleringsplan, er tidsbegrenset til fire år (med mulighet for forlengelse med fire år) synes dette likevel lite hensiktsmessig. Et alternativ kan være å sette arealene av til LNFR formål med egne bestemmelser jf. PBL § 11-11 nr. 1 og 2. Flere av utredningene som skal gjennomføres vil strekke seg over hele planområdet. Det primære fokus for planlagte kartlegginger vil likevel ligge rundt de områdene som vi per i dag vet at er aktuelle med tanke på bergverksdrift. For å fastslå verdien av de kvalitetene som finnes her vil disse vurderes opp mot kartlegginger i planområdet for øvrig. At hele planområdet blir fullstendig konsekvensutredet tilsvarende nivå for reguleringsplan synes likevel urealistisk.

- I forhold til forurensning mener Verdalskalk AS at det også må vurderes hvorvidt andre aktører i området, eks. jordbruket, som har forurensende utslipp til vann. Når

det gjelder problemer knyttet til støv og støy er det viktig å fokusere både på kilder og mottagere. Dersom det er områder i tillegg til eksisterende bebyggelse som er sårbar for støv og støy må det komme tydelig fram i prosessen.

Kommunens vurdering: Konsekvensutredningen skal vurdere samfunns- og miljøvirkninger av planen. Det riktige vil derfor være å undersøke hvilket forurensningsproblem uttak av kalkstein og fyllitt kan medføre, all den tid planens hovedformål er å planfeste geografiske rammevilkår for denne driften. Forurensning fra eksisterende landbruksvirksomheter er ikke en del av utredningene som skal gjennomføres. Ved mistanke om slik forurensning skal dette håndteres iht. Forurensningslovens bestemmelser. Sårbarhet for støv og støy, eks. knyttet til miljøverdier vil være en naturlig del av utredningene som skal gjennomføres.

- Mener at avbøtende tiltak, eks. flytting, må vurderes og vektlegges i forhold til kulturminner. Avbøtende tiltak må også vurderes i forhold til friluftinteressene i området, eks. gjennom tilrettelegging for etterbruk av ferdig utvunnet brytningsareal, eks. gjennom å etablere fiskevann eller lignende.

Kommunens vurdering: Avbøtende tiltak vil være et aktuelt tema i forbindelse med de ulike temaene som skal utredes.

- Når det gjelder naturmangfold må vurderingene som skal gjøres dekke hele planområdet og ikke bare de områdene hvor Verdalskalk eller Norcem har synliggjort sine planer. Også i forhold til dette bør det være fokus på avbøtende tiltak, eks. etablering av kulper i elva, tynning av skog for å skape gode vekstforhold til lyskrevende planter, frikjøp av viktige skogsområder fra skogsdrift med mer.

Kommunens vurdering: Viser til tidligere merknader/vurderinger hva gjelder kartleggingens utstrekning og fokus på avbøtende tiltak.

- Uttak av de mineralske ressursene vil endre landskapet. Det er derfor viktig med fokus på avbøtende tiltak og god etterbruk, eksempel kan da være stort amfi eller konsertarena. Størstedelen kan også tilbakeføres som rekreasjonsområde i form av fiskevann.

Kommunens vurdering: Viser til tidligere merknad hva gjelder fokus på avbøtende tiltak.

- Foreslår at det opprettes en referansegruppe med representanter fra grunneiere, miljøvernorganisasjoner, jordbruksinteresser, bergindustrien og forvaltningen. Hensikten med en slik gruppe er som en ”sparringspartner” for kommunen som kan komme med fortløpende innspill for å sikre en best mulig planprosess.

Kommunens vurdering: Kommunen vil invitere representanter fra de ulike interessegruppene til å delta i en referansegruppe. Da alle partene allerede har hatt adgang til å komme med innspill til forslag til planprogram vil invitasjon til referansegruppe bli sendt ut når dette er vedtatt. Fokus for referansegruppen vil være å innrette de ulike utredningene som skal gjøres slik at man i størst mulig grad får vurdert de ulike temaene på en mest mulig beslutningsrelevant måte.

Naturvernforbundet i Verdal

- Naturvernforbundet mener formålene i forslag til planprogram er ubalansert til fordel for industrihensyn på bekostning av naturvern, og protesterer på denne ubalansen. De mener arbeidet med en kommunedelplan må ta utgangspunkt i helhetlig planleggig (jfr. vegvalg nedfelt i kommuneplanens samfunnsdel s. 10) hvor en først sidestiller alle verdier, ressurser og interesser knyttet til området. Deretter må det avklares hvordan arealene kan brukes til beste for innbyggerne i Verdal. Naturvernforbundet foreslår alternativt hovedformål: *”Å sette vilkår for framtidig bruk av naturen i Tromsdalen, samtidig som dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden.”*

Kommunens vurdering: Kommunedelplan Tromsdal er som tidligere nevnt igangsatt i medhold av vedtak i Plan- og utviklingskomiteen i Verdal (PUK) av 4.3.2008 (sak nr. 25/08) som ble fattet på bakgrunn av innspill fra Franzefoss til kommunen. Å tilrettelegge for videre utnyttelse av berggrunnsressursene i Tromsdalen gjennom avklaringer i overordnet plan må derfor anses som et prioritert ønske fra kommunens side. Samtidig ønsker kommunen å tilrettelegge for et mest mulig bærekraftig uttak av berggrunnsressurser der andre kvaliteter som eks. biologisk mangfold blir ivaretatt i størst mulig grad. En grundig konsekvensutredning skal bidra til dette. For øvrig er kommunedelplan Tromsdal en del av kommunens helhetlige planportefølje som ellers også inkluderer planer for de ulike arealformål skissert i kommuneplanens samfunnsdel s.10. Naturvernforbundets alternative planformål tas ellers til orientering.

- Naturvernforbundet mener med bakgrunn i opparbeidet skogsbilveg og hogst inntil og innenfor reservatgrensene at det i planprogrammet må presiseres at bufferzoner, angitt som hensynssone C – bevaring av naturmiljø, skal utredes for hhv. Kaldvassmyra og kommende Ramsåsen naturreservat.

Kommunens vurdering: Konsekvensutredningen skal i medhold av PBL § 4-2 gi en vurdering og beskrivelse av planens virkninger for miljø og samfunn. Konsekvenser av eks. ulovlig hogst vil derfor ikke være en del av utredningene som skal gjennomføres i forbindelse med planen. Fredning av natur og forvaltning av dette er ellers også statens ansvar og de forhold som naturvernforbundet omtaler må evt. kunne påregnes ivaretatt av Fylkesmannens miljøvernavdeling. Dersom utredningene som skal gjennomføres i forbindelse med kommunedelplanen avdekker forhold som tilsier at igangværende eller planlagt virksomhet gir grunnlag for egne vurderinger i medhold av naturmangfoldlovens § 49 (utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde), kan den instans som utfører botaniske undersøkelser bli bedt om en slik vurdering.

- Krever at det kartfestes et 100-metersbelte på hver side av Trongdøla og Ramsåa hver det settes forbud mot alle bygge- og anleggstiltak, jf. PBL § 1-8 (første og siste ledd) og § 11-11 nr. 5. Dette beltet må angis med arealformål nr. 6 (PBL § 11-7) – bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone.

Kommunens vurdering: Det vises til tidligere innspill/vurdering fra NVE og Fylkesmannens miljøvernnavdeling der det bl.a. fremkommer at verna vassdrag skal avmerkes som hensynssone og at sonering langs vassdraget skal vurderes.

- Mener planprogrammet må inkludere utredninger for en egen områderegulering (PBL 12-2) hvor lia opp mot Kvindfjellet reguleres til LNFR-område. Dette på bakgrunn av at området allerede i 1977 skal ha blitt foreslått vernet.

Kommunens vurdering: Det er ikke aktuelt med en egen reguleringsplan (områderegulering) for å avsette lia opp mot Kvindfjellet til LNFR-område. Dersom LNFR-formålet viser seg å være aktuelt for dette området så kan det fastsettes i medhold av kommunedelplanen, jf. PBL § 11-7 – hvilket evt. vil innebære de samme skrankene mot inngrep som LNFR i medhold av § 12-5. Det vises ellers til innspill fra Fylkesmannens miljøvernnavdeling der det fremkommer at kalkfuruslogen på nordsiden av Trongdøla ikke er godt nok kartlagt og kommunens vurdering som peker på at slik kartlegging skal gjennomføres. For øvrig viser vi til figur 10 i Rapport 1977-6 Flora og vegetasjon i Tromsdalen (Moen og Moen, Vitenskapsmuseet) som angir forslåtte verneområder i Tromsdalen. De områdene som per i dag er aktualisert for utvidet bergverksdrift ligger utenfor forslaget, men har likevel botaniske verdier. Siden 1977 har det foregått verneprosesser, som har medført at Kaldvassmyra som kjent er vernet. Det foreligger også forslag om et mindre barskogvernreservat i Ramsåsen. Begge var de høyest prioriterte områdene i rapporten fra 1977. Verneverdistatus utover dette må regnes å være avklart pr i dag.

- Krever at planprogrammet må inneholde en egen seksjon for kartlegging av biologisk mangfold i kalksteinsgrottene, og videre en egen utredning for forvaltningsplan av naturverdiene i hver enkelt grotte sett opp mot interessene knyttet til industrivirksomhet og opplevelsesbasert turisme.

Kommunens vurdering: Det vises til tidligere innspill fra Professor Stein-Erik Lauritzen v/Universitetet i Bergen og kommunens vurdering av dette. Videre er det slik at de fleste kjente kalkgrottene ligger i et område et stykke unna de områdene som per i dag er vurdert som aktuelle for utvidet bergverksdrift. Det vurderes derfor som lite sannsynlig at disse grottene, som særegne habitat, vil påvirkes i særlig grad. Potensialet for spesielle biologiske kvaliteter vil likevel være en del av grunnlagt for verdivurdering som skal gjennomføres. En evt. forvaltningsplan for grottene i området er ikke aktuelt i forbindelse med kommunedelplanen.

- Peker på at underjordisk bryting er den eneste måten en kan utvide bergverksdriften og samtidig unngå å ødelegge landskapsbildet i Tromsdalen.

Kommunens vurdering: Det vises til tidligere innspill fra bl.a. Direktoratet for mineralforvaltning og FNF og kommunens vurdering der det fremkommer at konsekvensutredningen skal vurdere de ulike driftsformene. Det fremkommer videre bl.a. via innspill fra Fylkeskommunen i Nord-Trøndelag og kommunens vurdering at de landskapsmessige konsekvensene skal utredes.

- Peker på mulig påvirkning av grunnvannsressursene i området og konsekvenser av dette.

Kommunens vurdering: Viser til tidligere innspill fra bl.a. NVE og kommunens vurdering om at mulige konsekvenser for grunnvannet tas inn som eget punkt i utredningsprogrammet.

- Peker på at risiko for skade på naturmangfoldet som følge av støv må kartlegges og utredes av faglige kvalifiserte.

Kommunens vurdering: Konsekvensutredningsprogrammets pkt. 6.2 slår fast at omfanget av dette problemet (kalkstøv) og konsekvenser for miljøet skal utredes. Problematikken anses således som ivaretatt.

- Peker på problemstilling knyttet til håndtering av avdekningsmasser som dekker kalken og fyllitten.

Kommunens vurdering: Det vises til tidligere innspill fra Nils Georg Leirset omhandlende dette og kommunens vurdering om å ta inn beskrivelse av planer for bruk/deponering av avdekningsmasser i konsekvensutredningen.

- Peker på behovet for kartlegging av naturmangfoldet og naturtypenes økologiske tilstand i Tromsdalen. Mener at hele Tromsdalen må omfattes av disse kartleggingene. Peker videre på at Tromsdalen har flere kjente kulturminner som bør undersøkes og kartlegges bedre.

Kommunens vurdering. Naturmangfold og kulturminner er allerede tatt inn i konsekvensutredningsprogrammet, hhv. pkt. 6.6 og 6.4. Kartleggingen av naturmangfold vil berøre store deler av planområdet og ikke bare de områdene som per i dag er vurdert som aktuelle for utvidet bergverksdrift. For øvrig vil de miljørettslige prinsippene i Naturmangfoldlovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for de vurderingene som gjøres i forhold til langsiktige rammevilkår for utnyttelse av kalksteins- og fyllittforekomsten i Tromsdalen.

- Spør hvilke områder Verdal kommune skal regulere til formål naturvern for å kompensere for tapt naturmangfold ved en evt. utvidelse av bergverksdriften?

Kommunens vurdering: Det vises til tilsvarende spørsmål fra Verdal SV og kommunens svar om at vern andre steder i kommunen evt. må være på bakgrunn av reelle verneverdige kvaliteter i et område og ikke som kompensasjon for evt. utvidelse av bergverksdrift i Tromsdalen.

Tromsdal almenningsstyre v/Asbjørn Hallem

- Uttrykker bekymring for de hogstberettigedes rettigheter i Tromsdal almenning som de frykter vil være tapt for all framtid, dersom kommuneplanen gjennomføres.

Kommunens vurdering: Dette er privatrettslige forhold som styres gjennom avtale mellom grunneier og de bruksberettigede – og ikke et forhold som skal avklares gjennom plan.

Vurdering:

I henhold til overstående beslutter kommunen å endre utredningsprogrammet på flere områder. Endringene oppsummeres her i tilknytning til planprogrammets aktuelle enkeltpunkter. Kommunen har også på bakgrunn av innspillene funnet grunn til å formulere noen nye punkter for tema som skal utredes. De fleste av disse representerer problemstillinger som lå implisitt i utredningspunktene i opprinnelig forslag til planprogram, men som vi nå vurderer at bør formuleres eksplisitt. Noen punkter er også helt nye.

Det presiseres ellers at mulige avbøtende tiltak, herunder også alternative driftsmåter (underjordisk drift) vil være et gjennomgående tema for alle de ulike utredningspunktene der det anses relevant.

Følgende endringer gjøres i planprogrammet.

4.3 Kommunal forutsetninger:

- Kommuneplanens samfunnsdel 2008-2020, vedtatt 15.12.2008 tas inn.
- Kommunedelplan næring, landbruk og naturforvaltning, strategisk del, vedtatt 2.3.2009 tas inn.

6.1 Forurensning

- Det presiseres at evt. forurensning til vann skal vurderes opp mot FOR-2006-12-15 nr. 1446: Vannforskriften som tar utgangspunkt i EUs vanndirektiv.

6.3 Transportbehov, energiforbruk og energiløsninger:

- Utredningene skal beskrive hvilket energibehov tiltak lagt til rette for gjennom planen vil medføre og hvilke løsninger som er formålstjenelige. Det skal tas kontakt med Statnett og NTE for å avklare om det er planlagt større overføringslinjer i området som kan komme i konflikt med tiltaket.
- Det presiseres at utredningene skal innbefatte en vurdering av i hvor stor grad planforslaget medfører økt slitasje på riksveg 72 og evt. betydningen av dette.

6.4 Kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap:

- Det presiseres eksplisitt at dette punktet også favner om samiske kulturminner. LIDAR skanning som skissert i uttale fra fylkeskommunen skal vurderes og evt. gjennomføres.

6.6 Naturmangfold

- Evt. konsekvenser av planforslaget for mindre INON-område sør for Kvindfjellet skal vurderes.

6.7 Landskap:

- Utredningene av de landskapsmessige konsekvensene av en evt. utvidelse av kalkbruddet og etablering av fylltuttak skal inneholde illustrasjoner av mulige landskapsbilder etter endt drift. Avbøtende tiltak med evt. mulighet for etappevis reetablering skal også vurderes.

6.9 Beredskap og ulykkesrisiko, jf. PBL § 4-3:

- Her presiseres at ROS-analysen også må inneholde en oversiktsvurdering av traseen for underjordisk tunnel bl.a. med tanke på grunnforhold.
- Det presiseres at ROS-analysen også må inneholde vurderinger knyttet til avrenning av overflatevann til vassdrag, noe som kan øke faren for flom, erosjon og utglidning. Analysen må også inneholde en vurdering av faren for vanninnbrudd i driftsområdet og negative konsekvenser av utlekkasje.

6.10 Grunnvann

- Det skal i utredningsarbeidet klarlegges hvorvidt tiltak lagt til rette for i planforslaget kan medføre konsekvenser for grunnvannet i området. Dette skal også vurderes opp mot i mot Vannressurslovens §§ 8 (konesjonspliktavurdering) og 20 (konesjonsfritak med bakgrunn i tillatelse etter PBL)

6.11 Verdalsvassdraget

- Verdalsvassdraget er varig verna vassdrag og evt. konsekvenser i eller for vassdraget skal utredes og evt. avbøtende tiltak beskrives. Vassdraget med evt. sonering langs vassdraget innefor plangrensene skal vises som hensynssone C i plankartet og gis egne bestemmelser.

6.12 Reindriftnæring

- Konsekvensene av planforslaget for reindriftsinteressene i området skal utredes. Herunder konsekvenser av det samlede bildet av inngrep i reindriftsområdet i samsvar med krav i Forskrift til konsekvensutredninger. I forhold til konsekvenser av det samlede bildet av inngrep vil arbeidet helt eller delvis kunne lene seg til egen konsekvensutredning for dette.

6.13 Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen

- Konsekvensutredningen skal klarlegge evt. helsemessige virkninger fra tungtrafikk, støy, vibrasjoner, kalk og steinstøv som følge av en evt. utvidelse av kalkbrudd og etablering av fyllittbrudd. Dersom en gjennom konsekvensutredningen avdekker vesentlig forurensning i området skal dennes innvirkning på folks helse også avklares.

6.14 Nærings- og ressursgrunnlag:

- Det skal i forbindelse med konsekvensutredningen utarbeides en beskrivelse av ressursgrunnlaget en ønsker å benytte inkludert en kvalitetsvurdering av råstoffet, både kalksteinen og fyllitten. Ressursutnyttelse i forhold til de to driftstypene (dagbrudd og underjordsdrift), profiler og vurdering av driftstype for underjordsdrift. Drøftinger av rekkefølger og vurderinger av kostnader og økonomi knyttet til driftstypene og en vurdering med skissering av tidsrammer for hvordan en tenker seg økningen av produksjonen.
- Vurderingene av de mineralske ressursene i Tromsdalen skal også beskrive ressursenes nasjonale og internasjonale betydning sett i lys av nasjonalt og europeisk forbruk og produksjon av mineralske ressurser.

- Det skal videre gis en beskrivelse av typer produkter som fremstilles av kalkstein og fyllitt, deres bruksområder og kundegrunnlag/markedsområde. Det må også legges frem utfyllende data om bruk av fyllitt i prosessmessig sammenheng og vurderinger om fyllitten i Tromsdalen er bra nok i slik sammenheng sammenlignet med andre forekomster av denne type.
- Utredningen skal også inneholde en beskrivelse av planer for bruk/deponering av avdekningsmasser.

6.15 Karstytringer og kalkgrotter:

- Konsekvensutredningen skal inneholde en videre kartlegging av karstformer og kalkgrotter i planområdet samt en verdivurdering av gamle og evt. nye forekomster. Evt. konsekvenser for viktige karstytringer og kalkgrotter som følge av tiltak tilrettelagt for i planen skal også vurderes.

6.16 Konsekvenser utenfor planområdet:

- Utredningen skal gi en beskrivelse av evt. behov for utvidelser eller tilrettelegginger ved Verdal havn/Havfrua/Norfrakalk.

Kommunen vurderer at overstående momenter kompletterer forslag til planprogram på en god måte og at dokumentet nå oppfyller alle krav som stilles til planprogram i henhold til Plan og bygningslovens § 4-1, annet ledd. Kommunen vurderer at planprogrammet bør vedtas i medhold av Plan- og bygningslovens § 4-1.

Årsmelding Verdal ungdomsråd 2010

Saksbehandler: Inger Storstad E-post: inger.storstad@verdal.kommune.no Tlf.: 74048272	Arkivref: 2011/884 - /
--	----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal kommunestyre	28.02.2011	18/11

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret tar Årsmelding Verdal Ungdomsråd for 2010 til orientering.

Vedlegg:

Årsmelding Verdal Ungdomsråd for 2010.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Årsmeldinga for Verdal Ungdomsråd for 2010 ble godkjent av ungdomsrådet i møte 16. februar. Den viser at rådet også i 2010 har hatt et relativt høgt aktivitetsnivå. Aktivitetene omfatter et vidt spenn – fra hip-hop-kurs til underholdning ved Sansehagen ved Verdal bo- og helsetun. Rådmannen vil nok en gang berømme rådet for deres arbeid/engasjement.

Årsmelding for Eldrerådet 2010

Saksbehandler: Inger Storstad E-post: inger.storstad@verdal.kommune.no Tlf.: 74048272	Arkivref: 2006/1552 - /033
--	--------------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal kommunestyre	28.02.2011	19/11

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret tar Eldrerådets årsmelding for 2010 til orientering.

Vedlegg:

Eldrerådets årsmelding for 2010.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I henhold til Lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd, § 4, skal eldrerådet hvert år utarbeide ei melding om virksomheten sin. Meldingen skal legges fram for kommunestyret.

Eldrerådet godkjente årsmeldinga i sitt møte 17. februar.

Rådet for likestilling av funksjonshemmede i Verdal - Årsmelding 2011

Saksbehandler: Line Therese Ertsås	Arkivref: 2009/683 - /033
E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74048250	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal kommunestyre	28.02.2011	20/11

Rådmannens forslag til vedtak:

Årsmelding 2010 fra rådet for likestilling av funksjonshemmede i Verdal tas til orientering.

Vedlegg:

Årsmelding 2010.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

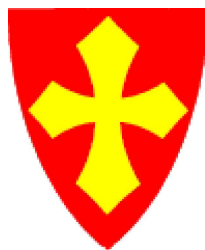
Ingen

Saksopplysninger:

I henhold til lov om rådet for menneske med nedsatt funksjonsevne § 7, skal rådet hvert år legge fram melding om arbeidet sitt. Årsmeldingen ble godkjent av rådet i møte 09.02.11. Meldingen skal legges fram for kommunestyret.

Det vises for øvrig til vedlagte årsmelding.

Årsmelding 2010

Rådet for likestilling av funksjonshemmede i Verdal kommune

Rådet for likestilling av funksjonshemmede er oppnevnt av kommunestyret og følger kommunestyrevalgperioden.

Rådet består av til sammen 8 medlemmer, hvorav 4 representerer funksjonshemmedes paraplyorganisasjoner med henholdsvis tre fra FFO (Funksjonshemmedes FellesOrganiasjon) og en fra SAFO (Samarbeidsforum Funksjonshemmedes Organisasjoner), de øvrige fire representerer politiske partier.

Line Therese Ertsås fra rådmannens stab ivaretar rådets sekretærfunksjon og Tone S. Haugan har vært rådmannens representant i rådet.

Rådets leder er Rolf Tømmerås med Einar Asbjørn Tromsdal som nestleder.

Rådet har avholdt 6 møter i 2010, og behandlet totalt 51 saker, inkludert orienteringssaker. Arbeidsutvalget har hatt 3 møter i tillegg til en del telefonisk kontakt.

Ett av møtene har vært sammen med rådet på Levanger der tema bl.a var befaring på friluftsprosjekt ved Leksdalsvannet – Svartbekken og brukarmedvirkning.

Det er enighet om å videreføre samarbeidet med Rådet for likestilling av funksjonshemmede på Levanger i 2011 siden store deler av interesseområdene er sammenfallende, og gjensidig menings- og informasjonsutveksling.

Aktuelle saker rådet har arbeidet med er ressurskommune universell utforming, høringsuttalelser på aktuelt lovverk, kommunale planer og holdt seg orientert om kommunens drift på aktuelle områder. Her nevnes: En sak som rådet har satt i gang i 2010 er "Serveringssted for alle". Rådet har i den forbindelse sendt oppgave til arbeidsgruppen ressurskommune med mandat å se på tilgjengelighet på serveringssteder i kommunen. Hovedfokus vil være at alle kommer seg inn i lokalene, kommer seg inntil bord og serveringsdisk og på toalett. Arbeidsgruppen har i denne saken knyttet til seg en del personer fra det lokale næringslivet i sentrum.

I tillegg har oppnevnte medlemmer i rådet deltatt på følgende:

- Referansegruppe skoleutbygging.
Dette har vært et "samspillprosjekt" der alle brukere av skolen politikere, råd og utvalg, idrettslag har fått utalt seg om hvordan skolen bør bli bygget for å tilfredsstille alle krav til videre bruk. Representant har deltatt på 8 møter i året som har gått. Her begynte vi med å se på "fot"-avtrykket på skolen hvordan den blir i terrenget uteområdet etc. Det er også blitt sett på tegninger både utvendig, klasserom, flerbrukshall og svømmehall. Uttalelser som vi har kommet med underveis har blitt nøye vurdert og tatt med til videre behandling i de forskjellige fora. Dette har vært en enorm

prosess og "alle" føler at vi blir hørt av prosjektleder og arkitekter.

- Tema dag i Trondheim som går på Universell Utforming. Her var det besøk på Byåsen skole. Der fikk vi se en moderne skole, med de planløsningene de hadde valgt. Her var det en av de ansatte som kom med tips om hva som fungerte bra og hvilke løsninger Verdal burde holde seg unna.
Skolen hadde et enormt uteområde, der en kunstner hadde utfoldet seg, men ALT var universell utformet.
- Møte om kollektivtransporten/-bestillingstransport i Verdal. Dette kom i stand etter at fylkeskommune ment at det gikk for mye penger på bybuss i kommunen og at det var veldig få som benytter seg av den.
Dette skulle etter planen ha startet opp i juli 2010, men har av forskjellige årsaker ikke kommet i gang.
- Mottatt til uttalelse/gjennomsyn et titals regulerings- og byggesaksplaner. Det ble ikke funnet vesentlige ting å kommentere i disse.

I tillegg har en del av rådets medlemmer vært knyttet til forskjellige grupper som brukerrepresentanter i forbindelse med bygging av ny barne- og ungdomsskole på Øra. Representanter har også avholdt orientering i driftskomiteen og deltatt på kommunens økonomiseminar. Rådet har oppnevnt medlemmer i TT-nemnda og ressursgruppe for universell utforming.

Det er gitt følgende støtte i 2010:

Rådet har eget budsjett og i 2010 er det brukt en del til kurs og møtevirksomhet. I tillegg er det gitt tilskudd til paraplyorganisasjonene FFO og SAFO. I tillegg er det gitt tilskudd til Lions vinterleker 2011, trivselstiltak ved Arken og God sommerprosjekt 2011.

Rådet takker med dette for samarbeidet gjennom året 2010.

Verdal, 16. februar 2011

Rolf Tømmerås, leder (s)

PS 21/11 Orientering

Spørsmål til ordfører ad. manifest mot mobbing

Saksbehandler: Heidi Holmen E-post: heidi.holmen@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2011/1103 - /
---	-----------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saknr.
Verdal kommunestyre	28.02.2011	22/11

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

SV v/Anita Karlsen har stilt følgende spørsmål til ordfører:

"Jeg har nå sendt en klar beskjed til alle landets ordførere: ta ufordringen - bli med oss i kampen mot mobbing" dette er beskjeden fra kunnskapsminister Kristin Halvorsen som har gått ut til alle landets ordførere i disse dager.

Alle kommuner i Norge er invitert til å signere et lokalt manifest mot mobbing i skolen. Dette fordi at SV vil at kommunene skal ha planer, kompetanse og etablere rutiner for forbygging og håndtering av mobbing på alle skoler.

Media har tatt opp temaet og det har vært gjenganger i mange av landets aviser de siste to ukene.

Spørsmål:

Hvordan følger vår egen kommune opp dette manifestet?

Verdal SV ønsker å gå litt lengre enn Kristin Halvorsen.

Mobbing er ikke et fenomen som foregår bare blant barn og i skolen. Lærere mobber barn, og voksne mobber andre voksne på sine egne arbeidsplasser. Dette foregår også blant de som arbeider i Verdal kommune.

Verdal SV vil at Verdal Kommune skal arbeide mot mobbing på alle plan i kommunen, ikke bare blant barn og i grunnskolen (les også barnehagen) men at det skal være et gjennomgangstema ved alle arbeidsplasser i kommunen, også blant folkevalgte. Verdal SV vil at kommunen utformer et eget manifest mot mobbing som gjelder alle ansatte og folkevalgte i Verdal Kommune. Og at kommunen utfordrer andre kommuner på å gjøre det samme.

Spørsmål:

Hvordan stiller ordføreren og den øvrige politiske ledelsen seg til det?

Verdal SV

v/ Anita Karlsen

Ordfører vil besvare spørsmålet i møtet.